Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК І МІНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 87 (6666) | 15 красавіка 1940 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР аб перайменаванні сяла Багдадзі Грузінскай ССР у сяло Маякоўскі і Багдадскага раёна — у Маякоўскі раён.

Аб мерапрыемствах па паляпшэнню меліярацыйнага будаўніцтва ў БССР—пастанова Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б.

Унечарговая трэцяя Сесія Вярхоўнага Совета Карэльскай АССР.

Акт аб перадачы Петсама фінам.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ: М. Тупіцын — Да першай Беластоцкай гарадской партыйнай канферэнцыі. Я. Савіцкая — Пад знакам большэвіцкай крытыкі.

АРТЫКУЛЫ: Г. Шторм — Ламаносаў (да 175-годдзя з дня смерці). А. Геннін — Дзесацігоддзе Гомсельмаша. М. Волахаў — Вопыт шматнай даяркі Анастасіі Вашкевіч. Н. Сурначоў — За бярозавымі прысадамі. І. Балоцін — Арсен Аванесавіч Арсенка. А. Дэмбо — Камерныя канцэрты ў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. І. Турэцкі — Хто тармозіць будаўніцтва мінскай ГЭС-2.

ЗА РУБЯЖОМ: Ваенныя дзеянні ў Нарвегіі. — Заява аб галандскім нейтралітэце. — Аперацыі германскіх войск у Нарвегіі. — [illegible] англійскага флота ля Трондхейма. — Заява прэм'ер-міністра Новай Зеландыі. — Бой у паветры. — Прамова сенатара Рэйнольса. — Эвакуацыя амерыканцаў са Скандынаўскіх краін. — Ваенныя падрыхтоўкі Паўднёва-афрыканскага саюза. — Выступленне Спаака. — Становішча ў Осло. — [illegible] золата са Скандынавіі ў ЗША і Англію. — Перакідка германскіх вайсковых падмацаванняў у Нарвегію. — Дзе дацкія гандлёвыя суды?

Магутны сродак уздыму ўраджайнасці

Сёння ў «Звяздзе» публікуецца пастанова Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б «Аб мерапрыемствах па паляпшэнню меліярацыйнага будаўніцтва ў БССР».

Гэтая пастанова з'яўляецца дакументам велізарнай палітычнай і дзяржаўнай важнасці. Яна знамянуе сабой новы этап барацьбы за пашырэнне пасеўнай плошчы шляхам асушэння і асваення балот і забалочаных мінеральных зямель, займаючых звыш 30 проц. усёй тэрыторыі БССР. Яна знамянуе новы этап барацьбы за высокі ўраджай, за далейшае ўмацаванне кармавой базы для растучай сацыялістычнай жывёлагадоўлі і стварае вялікія магчымасці ў павышэнні заможнасці калгаснікаў рэспублікі.

Гэтая пастанова абагульняе некаторы вопыт перадавых соўгасаў і калгасаў рэспублікі, якія дабіліся значных поспехаў у справе асушкі і асваення балот.

Багаты вопыт па асушцы і асваенню балот маюць калгаснікі Любаньскага раёна. Яшчэ 27 сакавіка ў «Звяздзе» быў апублікаван зварот любаньскіх калгаснікаў аб ператварэнні балот у квітнеючыя землі. Любаньскія калгаснікі сваімі сіламі рашылі асушыць у гэтым годзе на працягу 20 дзён не менш 5 тысяч гектараў балот, ператварыць іх у пладародныя землі і гэтым самым умацаваць кармовую базу. Калгаснікі Любаньскага раёна заклікалі ўсе калгасы, калгаснікаў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі рэспублікі арганізаваць масавы выхад усіх калгасаў пасля заканчэння веснавой сяўбы на асваенне балот і палепшанне лугоў і пасбішчаў. Пачын любаньскіх калгаснікаў знайшоў шырокі водгук у многіх калгасах іншых раёнаў.

Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б) Беларусі адобрылі ініцыятыву любаньскіх калгаснікаў і прыдалі гэтай справе вялікае народна-гаспадарчае значэнне. Совецкім і партыйным арганізацыям прапанавана ўзначаліць ініцыятыву перадавых калгасаў рэспублікі па арганізацыі ў 1940 годзе масавага асушэння і асваення балот, палепшання лугоў і пасбішчаў.

Совет Народных Камісараў і ЦК КП(б)Б адначасова адзначылі, што размеры выканання меліярацыйных работ у рэспубліцы за апошнія годы з'яўляюцца зусім недастатковымі і не забяспечваюць растучых запросаў народнай гаспадаркі. Ва многіх раёнах сродкі рэспубліканскага бюджэта затрачваліся на такія меліярацыйныя работы, выкананне якіх у значнай частцы магчыма было сіламі саміх калгасаў. Гэтаму зараз кладзецца канец.

На 1940 год прыняты план меліярацыйных работ на асноўных аб'ектах пры шырокім працоўным удзеле калгаснікаў і скарыстанні сродкаў калгасаў. Гэты план прадугледжвае асушыць 150 тысяч гектараў балот і забалочаных мінеральных зямель, пракладку 270 кілометраў новых магістральных каналаў, капітальны рамонт 300 кілометраў каналаў, капітальны і бягучы рамонт дробнай асушыцельнай сеткі на плошчы ў 40 тысяч гектараў. Па асваенню план прадугледжвае падрыхтоўку плошчы для падняцця цаліны—карчоўку пнёў і расчыстку хмызнякоў на плошчы ў 29,2 тысячы гектараў і падняцце цаліны асушаных зямель на плошчы ў 41 тысячу гектараў. Для кожнай обласці ўстаноўлен план меліярацыйных работ.

Совет Народных Камісараў і Цэнтральны Камітэт КП(б)Б лічаць, што гэты план меліярацыйных работ па асноўных аб'ектах не вычэрпвае ўсёй работы па асушэнню і асваенню балот рэспублікі. Наша рэспубліка багата балотамі, лугамі і пасбішчамі. Пры палепшанні іх можна намнога павысіць прадуктыўнасць угоддзяў, павысіць ураджайнасць і ўмацаваць кармовую базу. У нас ёсць багаты вопыт брацкага узбекскага народа па будаўніцтву Вялікага Ферганскага канала імені Сталіна. Ёсць гарачае жаданне калгаснікаў асушыць і асвоіць балоты, што павялічыць багацці нашых калгасаў і калгаснікаў.

Публікуемая пастанова Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі цалкам і поўнасцю выцякае з рашэнняў XVIII з'езда партыі, які намеціў грандыёзную праграму далейшага развіцця сацыялістычнага земляробства. Гэтая пастанова з'яўляецца магутным рычагом у барацьбе за выкананне ўказання таварыша Сталіна аб штогадняй вытворчасці 8 мільярдаў пудоў зярна. Яна выцякае таксама з вядомай пастановы Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і Соўнаркома Саюза ССР аб змяненнях у палітыцы загатовак і закупак сельскагаспадарчых прадуктаў.

Задача абкомаў і райкомаў партыі, аблвыканкомаў і райвыканкомаў — аказаць практычную дапамогу калгасам у арганізацыі масавага выхаду на работы па асушцы і асваенню балотных масіваў. СНК БССР і ЦК КП(б)Б рэкамендуюць калгасам арганізаваць масавы выхад усіх калгаснікаў на асушэнне і асваенне балот, на палепшанне лугоў і пасбішчаў пасля заканчэння веснавой сяўбы і да 1 ліпеня 1940 года закончыць у асноўным усе работы па інтэнсіўнай асушцы, пракладцы новых магістральных каналаў і да 15 жніўня—па рамонту асушыцельнай сістэмы.

Органы Наркамзема акажуць усякае садзейнічанне калгасам і калгаснікам у ажыццяўленні іх ініцыятывы па асушцы і асваенню балот. Ад гэтай сапраўды вялікай задачы не павінны стаяць у баку наркаматы і ўстановы нашай рэспублікі. Усё, што магчыма яны павінны зрабіць для гэтай важнейшай справы.

Падтрымаць і шырыць пачын любаньскіх калгаснікаў — справа чэсці ўсіх зямельных работнікаў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Трэба, каб аб важнай пастанове Соўнаркома БССР і ЦК КП(б)Б якую мы сёння публікуем, ведалі ўсе калгаснікі. Любаньскія калгаснікі ўпэўнены, што іх заклік знойдзе шырокі водгук у краіне. Любая справа, якая накіравана на карысць сацыялістычнай радзімы, становіцца кроўнай справай усяго нашага народа. Няма сумнення, што і пачын любаньцаў стане ўсенароднай справай.

Совет Народных Камісараў БССР і Цэнтральны Камітэт КП(б)Б заклікаюць усіх калгаснікаў і калгасніц, усе совецкія і партыйныя арганізацыі, усіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі ўзяць прыклад з любаньскіх калгаснікаў і асвоіць у 1940 годзе сіламі і сродкамі калгасаў новыя дзесяткі тысяч гектараў балот.

Дружна за работу, таварышы калгаснікі і спецыялісты сельскай гаспадаркі!

Асушым і асвоім новыя дзесяткі тысяч гектараў балот!

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА ПАЛЯПШЭННЮ МЕЛІЯРАЦЫЙНАГА БУДАЎНІЦТВА Ў БССР

Пастанова Совета Народных Камісараў БССР і Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б

СНК БССР і ЦК КП(б)Б лічаць, што асушэнне і асваенне балот і забалочаных мінеральных зямель, займаючых звыш 30 проц. усёй тэрыторыі БССР, мае велізарнае народна-гаспадарчае значэнне ў справе далейшага ўмацавання кармовай базы для растучай социялістычнай жывёлагадоўлі і стварае вялікія магчымасці ў павышэнні заможнасці калгаснікаў рэспублікі.

Многія перадавыя калгасы і рад соўгасаў БССР дабіліся значных поспехаў у справе асушэння і асваення балот, атрымліваючы на гэтых глебах высокія і ўстойлівыя ўраджаі зерновых і тэхнічных культур, перавышаючых у 2 — 3 разы ўраджаі на звычайных мінеральных землях.

Калгас «Шлях Ільіча», Старадарожскага раёна, атрымлівае на асушаных балотах ураджай жыта 19 цэнтнераў з гектара, проса—42 цнт., шматгадовых траў—90 цнт. Калгас «Лепшая доля», Парыцкага раёна,—зерновых у сярэднім па 22 цнт. з гектара. калгас «Чырвоныя Лукі», Васілевіцкага раёна, і іншыя атрымліваюць жыта 18 цнт., аўса—21 цнт. Рад калгасаў БССР, атрымаўшыя высокія ўраджаі на асушаных балотах, прэміраваны на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы, а калгас імені БАВА, Любаньскага раёна, які ператварыў 1.200 гектараў непраходных балот у высокаўраджайныя калгасныя палі, узнагароджан саюзным урадам вышэйшай узнагародай — ордэнам Леніна.

Побач з гэтым СНК БССР і ЦК КП(б)Б лічаць, што размеры выканання меліярацыйных работ у БССР за апошнія годы з'яўляюцца зусім недастатковымі і не забяспечваюць растучых запросаў народнай гаспадаркі. Так, напрыклад, за 1939 год план інтэнсіўнага асушэння выканан толькі на 44 проц., паляпшэння стоку павярхоўных вод — 36 проц., пад'ёма цаліны балот—53 проц., праслешых паляпшэнняў лугоў і пасбішчаў — 31 проц.

Па раду раёнаў: Рагачоўскаму, Бешанковіцкаму, Рэчыцкаму, Васілевіцкаму, Прапойскаму, Чэрвеньскаму, Гарадоцкаму, Свяцілавіцкаму, Глускаму, Пухавіцкаму і іншых падрыхтаваныя для асваення балотныя землі, на што ўкладзены велізарныя дзяржаўныя сродкі, астаюцца гадамі не асвоенымі.

Сродкі рэспубліканскага бюджэта затрачваліся па многіх аб'ектах меліярацыі, выкананне якіх у значнай частцы магчыма было сіламі саміх калгасаў. Наяўны ў рэспубліцы экскаватарны парк не скарыстоўваўся. Большасць раёнаў не ўкамплектаваны кваліфікаванымі кадрамі, а спецыялісты-меліяратары, скончыўшыя ВНУ, асядаюць ва ўпраўленчых апаратах, праектных арганізацыях.

Адабраючы ініцыятыву калгаса «Чырвоная Слабодка» і зварот калгаснікаў Любаньскага раёна да ўсіх калгасаў і калгаснікаў, спецыялістаў сельскай гаспадаркі рэспублікі аб масавым выхадзе ўсіх калгасаў пасля сканчэння веснавой сяўбы на асваенне балот і паляпшэнне лугоў і пасбішчаў, што знайшло жывы водгук у многіх калгасах іншых раёнаў, Совет Народных Камісараў БССР і ЦК КП(б)Б **пастанаўляюць:**

1. Абавязаць аблвыканкомы, райвыканкомы, абкомы і райкомы партыі ўзначаліць ініцыятыву перадавых калгасаў рэспублікі па арганізацыі ў 1940 годзе масавага асушэння і асваення балот, паляпшэння лугоў і пасбішчаў.

2. Да 30 красавіка г. г. абмеркаваць у кожным калгасе зварот калгаснікаў Любаньскага раёна, шырока раз'ясніць значэнне асваення балот і паляпшэння лугоў і пасбішчаў і на 1940 год зацвердзіць канкрэтны план меліярацыйных работ сіламі і сродкамі калгасаў.

3. Прыняць у 1940 годзе план меліярацыйных работ па асноўных аб'ектах пры шырокім працоўным удзеле калгаснікаў і сродкаў калгасаў у наступным аб'ёме:

Віды работ	Усяго па БССР	Віцебская	Гомельская	Магілёўская	Мінская	Палеская
1	2	3	4	5	6	7
По асушэнню						
1. Інтэнсіўнае асушэнне:						
а) балот — тыс. га	41,0	6,0	9,0	8,0	9,0	9,0
б) забалочаных мінеральных зямель — тыс. га	9,0	2,5	2,0	2,0	1,5	1,0
2. Паляпшэнне стоку са збытачна-увільготненай:						
а) пахаці — тыс. га	50,0	15,0	5,0	15,0	5,0	10,0
б) лугоў і пасбішчаў — тыс. га	50,0	15,0	10,0	10,0	10,0	5,0
	150,0	38,5	26,0	35,0	25,0	25,0
3. Пракладка новых магістральных каналаў — клм.	270,0	70,0	35,0	70,0	55,0	40,0
4. Капітальны рамонт каналаў — клм.	300,0	70,0	40,0	65,0	65,0	60,0
5. Капітальны і бягучы рамонт мелкай асушыцельнай сеткі на плошчы — тыс. га	40,0	5,0	8,0	8,0	9,0	10,0
Асваенне:						
1. Падрыхтоўка плошчы для пад'ёму цаліны — карчоўка пнёў і расчыстка хмызняку— тыс. га.	29,2	5,7	5,6	6,9	6,8	4,0
2. Пад'ём цаліны асушаных зямель — тыс. га	41,0	5,5	8,8	8,0	9,2	7,5

4. СНК БССР і ЦК КП(б)Б лічаць, што гэты план меліярацыйных работ па асноўных аб'ектах не вычэрпвае ўсёй работы па асушэнню і асваенню балот у рэспубліцы. Улічваючы прыклад [illegible] народа на будаўніцтве Вялікага Ферганскага канала імені Сталіна і жаданне калгаснікаў рэспублікі асвоіць балоты, абкомы, аблвыканкомы, райкомы і райвыканкомы [illegible] на работу па асушэнню і асваенню балотных масіваў у рэспубліцы.

5. Рэкамендаваць калгасам арганізаваць масавае асушэнне і асваенне балот і паляпшэнне лугоў і пасбішчаў пасля сканчэння веснавой сяўбы і да 1 ліпеня г. г. закончыць у асноўным усе работы па інтэнсіўнаму асушэнню, [illegible] сістэм. Кожнаму масаваму выхаду калгаснікаў на меліярацыйныя работы павінна папярэднічаць сур'ёзная арганізацыйная і тэхнічная падрыхтоўка, бытавое і культурнае абслугоўванне калгаснікаў, арганізацыя грамадскага харчавання на час работы і т. д.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б абавязваюць райкомы, райвыканкомы забяспечыць правядзенне наступных падрыхтоўчых работ:

а) правесці да 10 мая г. г. разбіўку трас асушальных канаў на мясцовасці. Скласці профілі і размеры аб'ёма земляных работ;

б) да выхаду на работы разбіць участкі, намеціць і абмеркаваць з калгасамі графікі работ, арганізацыю і расстаноўку калгасных брыгад; на найбольш адказных участках работ скарыстаць калгаснікаў—былых землякопаў, дзесятнікаў і іншых, ведаючых меліярацыйныя работы;

в) правесці інструктаж калгасных брыгадзіраў, забяспечыць своечасовую загатоўку неабходнай колькасці драўляных шуфляў, рукаятак і балванак для жалезных лапат, шаблонаў, візірак і інш.;

г) забяспечыць загатоўку і вывазку на месца работ патрэбных матэрыялаў для ўмацавання руслаў, пабудовы часовых перамычак мастоў.

6. Адказнасць за выкананне плана меліярацыйных работ па раёнах ускласці персанальна на сакратароў РК КП(б)Б, старшынь райвыканкомаў і загадчыкаў райза, а адказнасць за выкананне работ на асобных участках ускласці на старшынь сельсоветаў і калгасаў.

7. Прапанаваць Наркамзему БССР, райкомам і райвыканкомам арганізаваць масавае асушэнне і асваенне балот у першую чаргу на аб'ектах з падрыхтаванымі водапрыёмнікамі ў басейнах рэк: Арэса, Ведрыч, Свэдзь, Ржаўка, Верэцеў, Катынь, Ігуменка, Вабіч, Мухаеды і інш., а таксама звярнуць асаблівую ўвагу на рамонт і рэканструкцыю старых асушальных сістэм. За 1940 год адрамантаваць асушальную сетку як мінімум на плошчы 25,0 тыс. гектараў.

8. Абавязаць Наркамзем БССР:

а) не пазней 20 красавіка г. г. разаслаць на месцы наяўныя праекты і тэхнічныя матэрыялы, неабходныя для правядзення работ;

б) дробных аб'ектаў, не маючых тэхнічных праектаў, забяспечыць к 1 мая г. г. схемамі асушэння шляхам масавых трасіраванняў на натуры;

в) [illegible];

г) к 15 мая — выдаць папулярныя брашуры і плакаты па меліярацыйных работах.

9. Дазволіць Наркамзему БССР зрабіць расходы на арганізацыйна-падрыхтоўчыя работы [illegible] сум па меліярацыі.

Прапанаваць Наркамзему БССР пасля сканчэння работ прадставіць Совету Народных Камісараў БССР для прэміравання лепшых стаханаўцаў і брыгад.

10. Для аказання тэхнічнай дапамогі калгасам прапанаваць Наркамзему БССР не пазней 25 красавіка г. г. замацаваць за буйнейшымі аб'ектамі меліярацыі на увесь сезон 70 спецыялістаў-меліяратараў.

Абавязаць усе наркаматы і ведамствы, у якіх працуюць меліяратары (гідратэхнікі і культуртэхнікі) не па спецыяльнасці, не пазней 25 красавіка г. г. адкамандыраваць іх у распараджэнне Наркамзема БССР.

11. Наркамзему БССР арганізаваць у 1940 годзе правядзенне работ па падрыхтоўцы водапрыёмнікаў за кошт бюджэта з разлікам сканчэння ўсіх відаў работ у 1—2 годы.

12. Адзначаючы нездавальняючае скарыстанне луга-балотнага інвентара і механізмаў—прапанаваць ПКЗБ, выходзячы з канкрэтных аб'ектаў работ на 1940 год, у дэкадны тэрмін правесці пераразмеркаванне інвентара і да 15 мая г. г. скончыць перакідку яго па аб'ектах, а таксама распрацаваць мерапрыемствы па скарыстанню наяўнага ў рэспубліцы экскаватарнага парка.

13. Даручыць Наркамзему БССР распрацаваць мерапрыемствы па ўдзелу машынна-трактарных станцый у работах па меліярацыі, устанавіўшы для кожнай МТС план меліярацыйных работ на 1940 год з разліку скарыстання для гэтага не менш 50 проц. трактарнага парка.

14. СНК БССР і ЦК КП(б)Б заклікаюць усіх калгаснікаў і калгасніц, совецкія і партыйныя арганізацыі, усіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі наследваць прыкладу любаньскіх калгаснікаў і асвоіць у 1940 годзе сіламі і сродкамі калгасаў новыя дзесяткі тысяч гектараў балот.

СНК БССР і ЦК КП(б)Б упэўнены, што на аснове шырокага разгортвання соцыялістычнага спаборніцтва паміж раёнамі, калгасамі і асобнымі брыгадамі совецкія і партыйныя арганізацыі забяспечаць масавы, арганізаваны выхад калгаснікаў на меліярацыйныя работы і дабюцца выканання і перавыканання плана асушэння і асваення балот, паляпшэння лугоў і пасбішчаў.

Старшыня СНК БССР
К. КІСЯЛЁЎ

Сакратар ЦК КП(б) Беларусі
П. ПАНАМАРЭНКА.

УКАЗ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР

Аб перайменаванні сяла Багдадзі Грузінскай ССР у сяло Маякоўскі і Багдадскага раёна—у Маякоўскі

Задаволіць просьбу калгаснікаў і працоўных Багдадскага раёна Грузінскай ССР і ў сувязі са спаўняючайся дзесятай гадавінай з дня смерці В. В. Маякоўскага перайменаваць сяло Багдадзі—радзіму Маякоўскага—у сяло Маякоўскі і Багдадскі раён — у Маякоўскі раён.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР А. ГОРКІН.

Масква. Крэмль.
13 красавіка 1940 г.

Паведамленне Цэнтральнай змешанай Саюза ССР і Літвы пагранічнай камісіі

У сакавіку 1940 года закончаны палявыя работы па дэмаркацыі совецка-літоўскай дзяржаўнай граніцы. Агульная працяжнасць граніцы 370 кілометраў. Усяго ўстаноўлена 609 пагранічных знакаў (1.218 слупоў).

У асноўным закончана тапаграфічная з'ёмка новай граніцы.

Абвяржэнне ТАСС

Англійская газета «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» і літоўская газета «Ліетувос айдас» надрукавалі паведамленні, што быццам-бы германскія войскі былі дастаўлены ў Нарвік з Мурманска, дзе яны быццам-бы знаходзіліся да гэтага.

ТАСС упаўнаважан заявіць, што гэтыя паведамленні «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» і «Ліетувос айдас» зусім не адпавядаюць сапраўднасці і з'яўляюцца правакацыйным вымыслам.

Паведамленне

15 красавіка, у 7 гадзін вечара, у памяшканні Дома Ўрада (вялікая зала) адбудзецца гарадскі сход Мінскага партыйнага актыва.

Білеты ў райкомах КП(б)Б

МІНСКІ ГАРКОМ КП(б)Б

НА ПАРТЫЙНЫХ КАНФЕРЭНЦЫЯХ

БЕЛАСТОК

14 красавіка ў 6 гадзін вечара ў Доме Чырвонай Арміі адкрылася Беластоцкая першая гарадская партыйная канферэнцыя. Адкрываючы канферэнцыю, сакратар гаркома тав. Тупіцын напамінае аб той велізарнай адказнасці і вялікіх задачах, якія ўсклала партыя на большэвікоў Беластока, гэтага буйнейшага прамысловага цэнтра ў заходніх абласцях БССР.

На канферэнцыі прысутнічае 301 дэлегат з рашаючым голасам і 35 з дарадчым.

Выбіраецца дзелавы прэзідыум канферэнцыі ў саставе 33 чалавек. Сярод выбраных — Героі Совецкага Саюза тт. Нога і Жэрдзеў.

Пад гучныя апладысменты выбіраецца пачотны прэзідыум канферэнцыі ў саставе Палітбюро ЦК ВКП(б), на чале з таварышам Сталіным і тт. Дзімітрава і Тэльмана.

Раздаюцца прывітальныя воклічы ў чэсць вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна і яго слаўных саратнікаў. Авацыя аднаўляецца з новай сілай, калі ўносіцца прапанова выбраць таварыша Сталіна пачотным старшынёй канферэнцыі.

Затым выбіраецца мандатная камісія ў саставе 11 чалавек і сакратарыят канферэнцыі з 9 чалавек. Зацвярджаецца парадак дня: справаздача гаркома партыі; выбары гаркома партыі; выбары рэвізійнай камісіі і выбары дэлегатаў на абласную партыйную канферэнцыю.

З дакладам аб рабоце гаркома партыі выступіў яго сакратар тав. Ігаеў.

Партыйная канферэнцыя з выключным уздымам прыняла тэкст прывітальнай тэлеграмы правадыру народаў таварышу Сталіну.

БРЭСТ

14 красавіка ў клубе НКВД пачала сваю работу першая гарадская партыйная канферэнцыя. Прысутнічае 220 дэлегатаў з рашаючым голасам і 70 з дарадчым. Канферэнцыю адкрыў сакратар гарадскога камітэта КП(б)Б тав. Пастухоў.

Пасля выбрання кіруючых органаў канферэнцыі дэлегаты пад бурныя, доўга несмаўкаючыя апладысменты выбіраюць пачотны прэзідыум у саставе Палітбюро ЦК ВКП(б). Пачотным старшынёй канферэнцыі аднадушна выбіраецца таварыш Сталін. Пры ўпамінанні імені дарагога правадыра ўсе ўстаюць і наладжваюць бурную авацыю. У зале раздаюцца гучныя воклічы: «Няхай жыве таварыш Сталін!». Канферэнцыя аднагалосна прымае тэкст прывітальнай тэлеграмы вялікаму генію чалавецтва—таварышу Сталіну.

Са справаздачным дакладам аб праробленай рабоце выступіў сакратар абласнога і гарадскога камітэтаў КП(б)Б тав. Кісялёў.

Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі. Канферэнцыя прадаўжае сваю работу.

ГРОДНА

14 красавіка ў памяшканні гарадскога тэатра адкрылася першая гарадская партыйная канферэнцыя. З 288 выбраных дэлегатаў з правам рашаючага і дарадчага голасу з'явілася 263.

Дэлегаты доўганезмаўкаючай авацыяй сустрэлі прапанову выбраць пачотны прэзідыум канферэнцыі ў саставе Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным і тт. Дзімітрава і Тэльмана.

Справаздачны даклад аб рабоце гаркома партыі зрабіў сакратар гаркома тав. Пазнякоў.

З вялікім уздымам канферэнцыя прыняла тэкст прывітальнага пісьма правадыру народаў таварышу Сталіну.

Сёння канферэнцыя прадаўжае работу.

УНЕЧАРГОВАЯ ТРЭЦЯЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА КАРЭЛЬСКАЙ АССР

ПЕТРАЗАВОДСК, 13 красавіка. (ТАСС). Сёння ў Петразаводску адбылася ўнечарговая III Сесія Вярхоўнага Совета Карэльскай АССР 1-га склікання.

На ранішнім пасяджэнні Сесія заслухала даклад Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета Карэльскай АССР тав. Гарбачова аб рашэнні VI Сесіі Вярхоўнага Совета СССР аб пераўтварэнні Карэльскай Аўтаномнай Совецкай Сопыялістычнай Рэспублікі ў Саюзную Карэла-Фінскую Совецкую Соцыялістычную Рэспубліку.

Выступіўшыя ў спрэчках дэпутаты гаварылі аб той вялікай радасці, з якой сустрэў карэла-фінскі народ мудры закон Сесіі Вярхоўнага Совета Саюза ССР аб пераўтварэнні Карэльскай АССР у Карэла-Фінскую Саюзную рэспубліку. Працоўныя новай Саюзнай рэспублікі гатовы прыкласці ўсе сілы для далейшага росквіту сваёй горача любімай соцыялістычнай радзімы.

На вячэрнім пасяджэнні Сесія аднагалосна прыняла Закон аб пераўтварэнні Карэльскай Аўтаномнай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі ў Саюзную Карэла-Фінскую Совецкую Соцыялістычную Рэспубліку.

Затым Сесія аднадушна прыняла Закон аб выбарах у Вярхоўны Совет Карэла-Фінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. Гэты закон устанаўлівае днём выбараў дэпутатаў у Вярхоўны Совет Карэла-Фінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі 16 чэрвеня 1940 года.

Сесія таксама прыняла Закон аб выбранні Канстытуцыйнай Камісіі для распрацоўкі праекта Канстытуцыі (Асноўнага Закона) Карэла-Фінскай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі.

Пасля прыняцця законаў Сесія закрылася.

Другая сесія Варашылаўскага райсовета

13 красавіка закончыла сваю работу другая сесія Варашылаўскага райсовета. Старшынёй сесіі была выбрана дэпутат Рутман, сакратаром—дэпутат Жур.

Сесія разгледзела пытанне аб стане жыллёвага фонда раёна і плане капітальнага і бягучага рамонту на 1940 год, а таксама рад арганізацыйных пытанняў.

Старшыня выканкома райсовета тав Манжэлей у сваім дакладзе расказаў аб плане капітальнага будаўніцтва ў гор. Мінску, зацверджаным другой сесіяй гарадскога совета. Варашылаўскі раён займае 46 проц. усёй тэрыторыі горада, тут пражываюць 106 тыс. чалавек,—40 проц. насельніцтва Мінска. Самыя буйныя збудаванні будуць праводзіцца ў гэтым раёне. У рэзультаце намечаных будаўнічых работ уступяць у эксплаатацыю 10 новых дамоў, у тым ліку адзін 20-кватэрны, адзін 18-кватэрны і некалькі 10-кватэрных, а таксама будуць пабудаваны новыя школы, дзіцячыя сады, яслі, тэатры, рэстараны і т. д.

У спрэчках выступіла 11 чалавек.

Сесія аслабаніла ад абавязкаў члена выканкома і загадчыка райана тав. Сыса ў сувязі з пераходам яго на іншую работу. Адначасова сесія зацвердзіла тав. Лібо загадчыкам аддзела народнай асветы і ўвяла яго ў састаў членаў выканкома. Вызвален ад абавязкаў загадчыка гандлёвым аддзелам тав. Форын, загадчыкам гандлёвым аддзелам зацверджан тав. Аксельрод. Загадчыкам аддзелам сацыяльнага забеспячэння сесія зацвердзіла тав. Сабалеўскага.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ДА ПЕРШАЙ БЕЛАСТОЦКАЙ ГАРАДСКОЙ ПАРТЫЙНАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

Большэвікі горада Беластока, як і ўсе комуністы заходніх абласцей БССР, ганарацца тым, што партыя даверыла ім велізарную пачотную справу, што яны прымаюць актыўны ўдзел у будаўніцтве новага, шчаслівага і раднаснага жыцця працоўных.

Выконваючы рашэнні ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б аб рабоце ў заходніх абласцях БССР, беластоцкая гарадская партыйная арганізацыя многае зрабіла па арганізацыі і ўмацаванню совецкай улады, нацыяналізацыі прамысловасці, па арганізацыі ўсяго гаспадарчага і культурнага жыцця ў горадзе, па палітычнаму выхаванню мас.

Гарадская партыйная арганізацыя налічвае 867 членаў і 354 кандыдаты партыі. За кароткі перыяд створаны 63 першічныя партыйныя арганізацыі і дзве партыйна-кандыдацкія групы, у тым ліку 16 першічных вытворчых партыйных арганізацый на фабрыках, заводах і транспарце.

Выбары кіруючых партыйных органаў паказалі, што нізавыя партыйныя арганізацыі арганізацыйна ўмацаваліся і здольны вырашаць баявыя задачы, якія стаяць перад імі. Справаздачна-выбарныя сходы прайшлі на высокім ідэйна-палітычным узроўні, пры вялікай актыўнасці комуністаў. З 1.058 чалавек, якія прысутнічалі на сходах, выступіла ў спрэчках 470.

Большэвікі горада Беластока многае зрабілі ў адносінах перабудовы і наладжвання работы прамысловых прадпрыемстваў. Усяго ў горадзе Беластоку было нацыяналізавана 75 тэкстыльных фабрык, 16 скурзаводаў, 6 хімічных, 10 дрэваапрацоўчых, 10 керамічных, 20 харчовых, 6 металічных прадпрыемстваў і 1 электрастанцыя. З часу нацыяналізацыі прайшло толькі некалькі месяцаў, але прамысловыя прадпрыемствы сталі непазнавальны.

Асноўная прамысловасць горада Беластока — тэкстыльная. Раней тэкстыльная прамысловасць складалася з 75 прадпрыемстваў, якія належалі 176 фірмам. У лепшыя часы на іх працавала 7.500 чалавек. Гэта былі дробныя поўсаматужныя прадпрыемствы, якія давалі прадукцыю нізкай якасці.

Правіцелі былой панскай Польшчы праводзілі на тэрыторыі Заходняй Беларусі палітыку насаджэння дробнай саматужнай вытворчасці. Яны дазвалялі прадаваць і адпускаць станкі ў крэдыт асобным рабочым. Такая палітыка яшчэ больш закабаляла рабочых, ставіла іх у поўную залежнасць ад капіталістаў і прыводзіла да варварскай эксплаатацыі. Так, напрыклад, у Беластоку былі перададзены рабочым на кабальных умовах 1.121 станок. Рабочыя атрымлівалі ад фабрыканта сыравіну і выпрацоўвалі поўфабрыкат, які потым здавалі капіталістам, прычым плацілі ім за гэта мізэрныя грошы.

Пры такой арганізацыі працы абсталяванне загружалася не больш чым на 60—70 проц. Пры гэтым, як правіла, фабрыкі працавалі 6—7 месяцаў у год.

З моманту нацыяналізацыі тэкстыльная прамысловасць стала непазнавальнай. Зараз замест 75 дробных тэкстыльных фабрык, створана 11 тэкстыльных камбінатаў і 20 фабрык, у тым ліку плюшавая і лентачная фабрыкі, механічны завод. Занята на гэтых фабрыках і заводах 13.405 рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых.

Разам з перабудовай прадпрыемстваў у корані змяніліся і культурна-бытавыя ўмовы рабочых. Калі раней рабочы вымушан быў прыходзіць на работу з кавалкам хлеба у кішэні, есці яго прама ў цэху сярод бруду і пылу, зараз на ўсіх прадпрыемствах арганізаваны сталовыя і буфеты. На многіх фабрыках ужо створаны медпункты, дзіцячыя яслі і сады.

Адкрыты клубы, чырвоныя куткі і т. д. Для прыкладу возьмем тэкстыльны камбінат № 1, дзе дырэктарам член партыі тав. Вальфсон. Камбінат гэты створан з былых пяці дробных фабрык, належаўшых 17 розным фірмам. Зараз там працуюць 1.500 рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых. Калі раней фабрыкі гэтыя выпускалі не больш 350 тысяч метраў тканіны ў год, то ўжо ў 1940 годзе камбінат даў краіне 1.200 тысяч метраў тканіны добрай якасці.

Асаблівую ўвагу партыйная арганізацыя звярнула на вылучэнне рабочых, служачых і інтэлігенцыі прадпрыемстваў на кіруючую работу на фабрыках і заводах. Ужо зараз у тэкстыльнай прамысловасці на кіруючую гаспадарчую і прафсаюзную работу вылучана каля 300 чалавек.

Карэнным чынам палепшылася арганізацыя вытворчасці і тэхналогія працы. Калі раней на ўсіх прадпрыемствах тэкстыльнай прамысловасці працавала ўсяго 2 інжынеры, то ўжо зараз на прадпрыемстве працуюць 635 інжынерна-тэхнічных работнікаў. Ствараюцца курсы і гурткі па вывучэнню тэхмінімума, у якіх будуць навучацца 3.120 рабочых; у школе соцыялістычнай арганізацыі працы будуць вучыцца 1.600 чалавек.

На прадпрыемствах Беластока ўсё больш укараняюцца соцыялістычныя метады працы. Калі на 1 лютага 1940 года соцыялістычным спаборніцтвам было ахоплена 1.770 чалавек, то зараз спаборнічаюць ужо больш 3.000 чалавек. Разгортваецца рух многастаночнікаў. 172 рабочыя перайшлі на абслугоўванне двух станкоў, а рабочыя тт. Меламед, Ліўшыц (першы камбінат), Юшынскі (5 камбінат) перайшлі на абслугоўванне чатырох станкоў. Большасць рабочых-многастаночнікаў не толькі выконваюць, але і значна перавыконваюць нормы.

Зараз рабочыя-тэкстыльшчыкі ўключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва імені 1 мая, змагаюцца за рашучае паляпшэнне работы тэкстыльнай прамысловасці, за яе агульны ўздым, дабіваюцца датэрміновага выканання плана, паляпшэння якасці выпускаемай прадукцыі, зніжэння сабекошту прадукцыі.

План першага квартала тэкстыльная прамысловасць горада Беластока выканала на 115 проц., даўшы краіне 2.420 тысяч метраў гатовай прадукцыі. Тэкстыльшчыкі Беластока абавязваюцца датэрмінова выканаць план за красавік і за другі квартал, даць краіне 55.000 метраў гатовай прадукцыі звыш плана.

Партыя і совецкі ўрад удзяляюць выключную ўвагу тэкстыльнай прамысловасці. Толькі ў 1940 годзе на капітальнае будаўніцтва тэкстыльнай прамысловасці Беластока ўрад адпусціў 10 мільёнаў рублёў. Ужо ў 1941 годзе прадукцыя прамысловасці павінна быць даведзена да 18 мільёнаў метраў тэкстыля замест 10,5 мільёна метраў у 1940 г.

Задача бальшэвікоў гор. Беластока і асабліва комуністаў, працуючых у тэкстыльнай прамысловасці, заключаецца ў тым, каб арганізаваць рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых тэкстыльнай прамысловасці на выкананне пачотнай задачы, пастаўленай перад намі ЦК ВКП(б) і совецкім урадам, і вывесці тэкстыльную прамысловасць у рады перадавых галін прамысловасці Совецкага Саюза, зрабіць Беласток другім Іванавым.

Карэнным чынам змянілася таксама абліччa прадпрыемстваў скуранай, шклянай, абутковай і іншых галін прамысловасці.

Значна палепшылася матэрыяльнае становішча працоўных горада. За параўнаўча кароткі час ліквідавана ў асноўным беспрацоўе. Толькі ў адным горадзе Беластоку налічвалася каля 20 тыс. беспрацоўных. Зараз амаль усе яны атрымалі работу.

Вялікіх поспехаў мы дабіліся ў справе народнай асветы, аховы здароўя і снабжэння працоўных горада. Вось некалькі лічбаў. Арганізавана 18 сярэдніх школ і 20 няпоўных сярэдніх, 5 пачатковых, 4 вячэрнія сярэднія школы, педагагічнае вучылішча і педагагічны інстытут. У іх навучаюцца бясплатна 17.464 чалавекі.

Раней у Беластоку былі ўсяго толькі 2 дзяржаўныя бальніцы на 232 бальнічныя койкі і 3 прыватныя—на 49 коек. Зараз ужо створана 7 бальніц і 3 радзільныя дамы. Наладжана амбулаторнае лячэнне працоўных. У горадзе Беластоку адкрыты 5 амбулаторый, 3 дзіцячыя, 3 жаночыя кансультацыі, 2 малочныя кухні. Арганізавана электралячэбніца, рэнтгенаўскі кабінет, зубная амбулаторыя, зубныя кабінеты пры паліклініках і т. д. Працоўныя поўнасцю забяспечваюцца бясплатнай медыцынскай дапамогай.

Гэтыя факты гавораць аб найвялікшых клопатах нашай партыі і ўрада і асабіста таварыша Сталіна аб няспынным палепшанні матэрыяльнага становішча і культурнага жыцця працоўных.

У 1940 г. толькі па гораду Беластоку ў прамысловасць і гарадскую гаспадарку будзе ўкладзена звыш 25 млн. рублёў, у тым ліку звыш 2 млн. рублёў будзе выдаткавана на пабудову хлебакамбіната, больш 2 млн. рублёў на будаўніцтва халадзільніка. 1 млн. 400 тыс. рублёў асігнуецца на народную асвету і ахову здароўя. Партыйная арганізацыя будзе няспынна працаваць над тым, каб ператварыць Беласток ва ўзорны культурны, соцыялістычны горад.

Уся наша работа праводзіцца ў абстаноўцы велізарнага палітычнага ўздыму працоўных мас. Гэта з усёй нагляднасцю паказалі выбары у Вярхоўныя Советы СССР і БССР. 98,6 проц. усіх выбаршчыкаў прынялі ўдзел у галасаванні, з іх 98,2 проц. аддалі свае галасы за кандыдатаў блока комуністаў і беспартыйных. Тым самым працоўныя масы выразілі сваю бязмежную любоў і адданасць радзіме, совецкай уладзе, большэвіцкай партыі, дарагому правадыру і настаўніку таварышу Сталіну.

Першая гарадская партыйная канферэнцыя падвядзе вынікі работы гарадской партыйнай арганізацыі і наменіць яе далейшыя шляхі. Трэба прама сказаць, што ў нашай рабоце ёсць яшчэ многа недахопаў, многа яшчэ нявырашаных задач. Адным з сур'ёзных прабелаў, як правільна адзначалі комуністы на справаздачна-выбарных сходах, — з'яўляецца тое, што зусім слаба пастаўлена работа па падняццю ідэйна-палітычнага ўзроўню комуністаў. Гарком партыі не прыняў мер да арганізацыі вывучэння комуністамі гісторыі партыі, не ўдзялілі гэтаму пытанню дастатковай увагі і першічныя партарганізацыі.

Многа недахопаў і ў арганізацыі масавай работы сярод насельніцтва. Партыйныя арганізацыі і гарком партыі, упягнуўшы ў агітацыйна-масавую работу вялікую колькасць агітатараў, асабліва з беспартыйнага актыва, слаба кіравалі імі, недастаткова дапамагалі ў іх росце і вучобе. Створаныя агітколектывы працуюць нерэгулярна. Задача заключаецца ў тым, каб увесь гэты актыў—залаты фонд партыі—замацаваць і яшчэ больш наблізіць да партыйнай арганізацыі, нястомна працаваць над яго выхаваннем.

Асабліва вялікая работа прадстаіць па далейшаму арганізацыйнаму ўмацаванню партыйных арганізацый. У першую чаргу неабходна стварыць вытворчыя першічныя партыйныя арганізацыі на ўсіх фабрыках і заводах.

Праробленая работа па ўмацаванню кадрамі партыйных, совецкіх, гаспадарчых і культурных арганізацый яшчэ вельмі недастаткова. Яшчэ многае трэба зрабіць, каб умацаваць усе нашы арганізацыі праверанымі кадрамі.

Большэвікі г. Беластока прыкладуць усе намаганні, каб па-баявому выканаць гістарычныя рашэнні XVIII з'езда ВКП(б), рашэнні ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)Б аб рабоце ў заходніх абласцях БССР.

М. ТУПІЦЫН,
сакратар Беластоцкага гаркома КП(б)Б.

ПАД ЗНАКАМ БОЛЬШЭВІЦКАЙ КРЫТЫКІ

БРЭСТ. (Кар. «Звязды»). [illegible]

[illegible] паганды, выхавання комуністаў і разгортвання палітыка-масавай работы сярод насельніцтва.

Сход прызнаў работу райкома здавальняючай і палітычную лінію правільнай.

У састаў райкома выбрана 9 таварышаў. Першым сакратаром райкома выбран тав. Рабцаў, другім — тав. Філіпаў, трэцім— тав. Індзюкоў.

Я. САВІЦКАЯ.

На будоўлях Мінска

ХТО ТАРМОЗІЦЬ БУДАЎНІЦТВА МІНСКАЙ ГЭС-2

[illegible] ваць самастойны гаспадарча-разрахунковы ўчастак на будаўніцтве ГЭС-2 і ўмацаваць яго лепшымі інжынерна-тэхнічнымі работнікамі. Гэта яшчэ не зроблена. Начальнік участка т. Берхман адначасова кіруе будаўніцтвам і другога буйнейшага аб'екта — кіностудыі. Такое сумяшчэнне прыводзіць толькі да разбазарвання будаўнічых [illegible]

[illegible] чэнне ў гэтым годзе другой чаргі ГЭС-2— першачарговая задача партыйных і совецкіх арганізацый Мінска.

Гарадскому камітэту партыі і горсовету неабходна ўзяць пад свой непасрэдны кантроль гэты важнейшы аб'ект. Трэба тэрмінова ліквідаваць усе перашкоды, тармозячыя будаўніцтва станцыі. **І. ТУРЭЦКІ.**

З поспехам правесці рэалізацыю 14-й латарэі Асоавіяхіма

Сёння пачынаецца рэалізацыя 14-й усесаюзнай латарэі Асоавіяхіма. У гэтай важнейшай палітычнай кампаніі, накіраванай на далейшае ўмацаванне арганізацый Асоавіяхіма, штогод актыўны ўдзел прымаюць многія мільёны працоўных нашай краіны.

«Асоавіяхім з'яўляецца масавай добраахвотнай грамадскай арганізацыяй, вядзе вялікую і карысную работу. Гэтая арганізацыя заклікана весці падрыхтоўку рабочых, служачых, інтэлігенцыі, навучаючыхся і калгаснікаў у інтарэсах абароны Дзяржавы. Адначасова Асоавіяхім дапамагае Чырвонай Арміі ў справе папярэдняй «чарнавой» работы па адпрацоўцы кадраў розных ваенных спецыяльнасцей» (Варашылаў).

Уздым палітычнай актыўнасці мас, выкліканы гістарычнымі рашэннямі XVIII з'езда ВКП(б) і дакладам таварыша Сталіна, даў магчымасць Асоавіяхіму значна палепшыць сваю практычную работу. За год, які прайшоў з часу XVIII з'езда партыі, у гарадах і калгасных вёсках створаны тысячы асоавіяхімаўскіх арганізацый; мільёны членаў таварыства ў абаронных гуртках авалодваюць ваеннымі спецыяльнасцямі.

Штодзённая ўвага партыі і ўрада да Асоавіяхіма натхняе тысячы членаў таварыства на выдатныя подвігі ў славу нашай радзімы. Асоавіяхім выхаваў для Чырвонай Арміі многа смелых, мужных, палкіх совецкіх патрыётаў, верных сыноў вялікага совецкага народа.

Былы магілеўскі рабочы-будаўнік тав І. М. Саламонікаў, які прайшоў першічную «чарнавую» падрыхтоўку ў Асоавіяхіме, праявіў сапраўдны гераізм, мудрасць і адвагу ў барацьбе з фінскай белагвардзейшчынай. Совецкі ўрад высока ацаніў заслугі комсамольца Саламонікава, прысвоіўшы яму званне Героя Совецкага Саюза. Выхаванец Мінскага аэраклуба, зараз лейтэнант ваенна-паветраных сіл РСЧА тав. М. К. Антанюк за гераізм, праяўлены пры выкананні загада камандавання, узнагароджан урадам ордэнам Леніна. Такіх прыкладаў можна прывесці многа.

Вырасшы і ўмацаваўшыся за апошнія годы, многамільённы Асоавіяхім стаў баявым рэзервам нашай доблеснай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Урад СССР дазволіў Асоавіяхіму ў перыяд з 15 красавіка па 15 ліпеня рэалізаваць 14 латарэю, каб яшчэ больш умацаваць таварыства. 14 латарэя выпушчана на суму 200 мільёнаў рублёў, білетамі, дастоінствам у 1, 3 і 5 рублёў. Частка сродкаў, атрыманых ад латарэі, астаецца непасрэдна ў першічных арганізацыях таварыства, у раённых, абласных, рэспубліканскіх советах Асоавіяхіма і ідзе на ўмацаванне масава-абароннай работы. У 1938 годзе з сродкаў, атрыманых ад 13 латарэі, Асоавіяхімам расходавана на ўмацаванне абароннай работы на прадпрыемствах, калгасах, установах і навучальных установах звыш 50 мільёнаў рублёў. У 1939 годзе гэта сума значна павялічылася.

Значныя сумы ідуць на аплату выйгрышаў. У мінулым годзе па 13 латарэі было разыграна 520 тыс. выйгрышаў на суму 13,5 мільёна рублёў. У выпушчанай 14 латарэі сума выйгрышаў перавышае 25 мільёнаў рублёў. Сярод выйгрышаў — аўтамабілі, матацыклы, веласіпеды, піяніна, радыёлы, фотаапараты, падарожжы па Совецкаму Саюзу і т. д.

Кожная тысяча рэалізаваных латарэйных білетаў — гэта новыя тысячы рублёў для аэраклубаў, школ, вучэбных пунктаў і нізавых арганізацый Асоавіяхіма.

Працоўныя Беларусі з выключнай актыўнасцю ўдзельнічаюць у латарэях Асоавіяхіма. У 1939 годзе па нашай рэспубліцы за параўнаўча кароткі тэрмін было рэалізавана латарэйных білетаў на 2.800 тыс. рублёў.

Асоавіяхімаўскія арганізацыі БССР, рыхтуючыся да латарэі, правялі вялікую масава-палітычную работу сярод насельніцтва. Толькі па Мінскай вобласці тысяча вылучаных агітатараў і бяседчыкаў правялі мітынгі і сходы рабочых, калгаснікаў, служачых і навучаючыхся па пытанню аб задачах умацавання абароны СССР і значэнні 14 латарэі.

За перыяд падрыхтоўкі да латарэі ў Мінскай вобласці створаны 64 новыя асоавіяхімаўскія арганізацыі. У члены таварыства ўступіла звыш 3 тысяч чалавек. Значна павялічылася сетка абаронных гурткоў на прадпрыемствах, у калгасах і ўстановах. Па вобласці звыш 20 тысяч чалавек рыхтуюцца здаць нормы на значок ПВХА. У стралковых гуртках навучаецца 14 тыс. працоўных. Рыхтуюцца новыя тысячы кулямётчыкаў, гранатамётчыкаў.

Асоавіяхімаўскія арганізацыі Беларусі шырока падхапілі заклік работнікаў Асоавіяхіма Украіны аб разгортванні соцыялістычнага спаборніцтва па своечасовай і ўзорнай рэалізацыі 14 латарэі. У спаборніцтва ўключылася большасць раённых советаў Асоавіяхіма нашай рэспублікі. Асоавіяхімаўцы Бабруйска абавязаліся поўнасцю рэалізаваць 14 латарэю да Міжнароднага пралетарскага свята — 1 мая і выклікалі на спаборніцтва арганізацыю Асоавіяхіма Карасценскага раёна, Украінскай ССР.

Рэалізацыя 14 латарэі Асоавіяхіма — важнейшая палітычная кампанія. Яна павінна быць праведзена на аснове шырокай масава-растлумачальнай работы. Перыяд рэалізацыі латарэі трэба скарыстаць для паляпшэння якасці работы таварыства, умацавання рашаючага звяна Асоавіяхіма — першічнай арганізацыі. Трэба прыцягнуць у рады Асоавіяхіма новыя тысячы совецкіх грамадзян, ахваціўшы іх масава-абароннай работай.

Дапамагчы Асоавіяхіму правесці рэалізацыю латарэі на высокім ідэйна-палітычным узроўні, рашуча палепшыць ваеннае абучэнне насельніцтва — важнейшая задача партыйных, совецкіх і комсамольскіх арганізацый.

Дзесяцігоддзе Гомсельмаша

Дзесяць год таму назад, у 4—5 кілометрах ад цэнтра Гомеля, у Новікаўскім гаі, які да рэволюцыі належаў князю Паскевічу, быў закладзен фундамент буйнейшага завода сельгасмашынабудаўніцтва імені Л. М. Кагановіча. Завод з'яўляецца дзецішчам першай пяцігодкі, ён пушчан у эксплаатацыю ў 1930 годзе.

У першы год існавання прадпрыемства работа праводзілася ў недабудаваных і неабсталяваных памяшканнях. Усяго тут было занята 540 рабочых і 38 інжынерна-тэхнічных работнікаў. Завод выпрацоўваў толькі нескладаныя сілосарэзкі «Папек». З кожным годам завод развіваўся і вырас у адно з перадавых прадпрыемстваў з трохтысячным рабочым калектывам.

За дзесяць год завод выпусціў прадукцыі на 114,6 млн. рублёў. Выраблена 263.119 розных сельскагаспадарчых машын — складаных ільномалацілак, сеялак, саломарэзак, сілосарэзак і т. д. Машыны з маркай «Гомсельмаш» вядомы не толькі ў нашай краіне, але і заграніцай.

На працягу апошніх шасці год «Гомсельмаш» не ведае прарываў. Вытворчая праграма сістэматычна перавыконваецца.

Гэтых поспехаў наш калектыў дабіўся ва ўпорнай барацьбе за выкананне дзяржаўнага плана, дзякуючы шырока разгорнутаму соцыялістычнаму спаборніцтву, масаваму прымяненню стаханаўскіх метадаў работы. Прадукцыйнасць працы за дзесяцігоддзе ўзрасла амаль у шэсць разоў.

Яшчэ ў другой палавіне 1935 года прадпрыемства адмовілася ад датацыі і з таго часу ператварылася ў рэнтабельнае. У 1937 годзе завод даў 609.000 рублёў прыбытку, у 1938 — 1.234.000 рублёў, у 1939 — 1.600.000 рублёў.

За свае поспехі «Гомсельмаш» узнагароджан пачотнай граматай ЦВК БССР, зацверджан экспанентам Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі і ўжо трэці год трымае пераходны чырвоны сцяг Гомельскага гаркома КП(б)Б і горсовета.

Расце тэхнічная аснашчонасць завода, механізіруюцца працэсы вытворчасці. Яркай ілюстрацыяй могуць служыць цыфры энергаўзброенасці на аднаго рабочага. Расход электраэнергіі на аднаго рабочага павялічыўся з 299 кіловат-гадзін у 1930 г. да 1956 кіловат-гадзін у 1939 г. — рост на 654,2 проц.

На радзе важнейшых участкаў вытворчасці шырока ўнядроны стаханаўскія метады работы, рацыяналізаваны працэсы працы. Першы канвеер ліцейнага цэха быў пушчан у 1935 годзе. Фармоўка 500 марак дэталей пераведзена з ручной на механічную. Зараз за змену знімаем 1350 апок замест ранейшых 400. Пасля пуску ў 1938 г. другога канвеера зусім ліквідавана ручная фармоўка.

У зборачных аддзяленнях механазборачнага і дрэваапрацоўчага цэхаў устаноўлена 6 кабестанаў агульным працягам у 220 метраў. Гэта дазволіла стварыць механізаваны паток зборкі і дало магчымасць скараціць колькасць абслугоўваючага персанала. У гэтых-жа аддзяленнях пабудавана 5 сушылак для гатовай прадукцыі, з іх тры абсталяваны кабестанамі. Час сушкі машын скараціўся з 23 да 3 гадзін. Уведзена таксама механічная афарбоўка машын шляхам пульверызацыі і акунання.

Механізацыя тэхналагічных працэсаў, праведзеная на заводзе, ярка сказалася на дынаміцы зніжэння працагадзін, затрачваемых на выраб машын. Вось прыклад. На выраб ільномалацілкі «ВНІЛ» у 1937 г. затрачвалася 1072 гадзіны, у 1938 г. — 376 гадзін, у 1939 г. — 540 гадзін, а ў 1940 г. — 510 гадзін. На выраб канюшынасартыроўкі «КУСКУТ» у 1937 г. затрачвалася 58 гадзін, а ў 1940 г. — 37 гадзін.

Але гэтыя поспехі не даюць нам ніякіх падстаў для заспакаення. Бурнае развіццё сельскай гаспадаркі, расшырэнне пасеўных плошчаў, а самае галоўнае — барацьба за ажыццяўленне ўказанняў таварыша Сталіна аб давядзенні ўраджаю зярна да 8 мільярдаў пудоў ставіць перад намі задачу — даць краіне больш сельскагаспадарчых машын добрай якасці і высокай прадукцыйнасці.

Мы ні на мінуту не забываем, што поспех развіцця ўраджайнасці рашаецца не толькі на палях, але і ў цэхах нашага завода, які вырабляе для соцыялістычнай сельскай гаспадаркі новыя машыны і запасныя часткі да іх. Таму наша вытворчая праграма пабудавана ў адпаведнасці з гэтымі задачамі. Вытворчы план завода на бягучы год складае 24,5 мільёна рублёў — рост на 680 проц. у параўнанні з 1930 годам.

У гэтым годзе мы ўключылі ў сваю праграму выпуск трох новых марак сельскагаспадарчых машын: скорафікатары, электрамагнітныя семяачышчальныя машыны і семяачышчальныя ўстаноўкі СУВ-Г. Усе гэтыя машыны, у ліку іншых экспанатаў завода, дэманстрыраваліся на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Электрамагнітныя семяачышчальныя машыны, якія мы выпускаем у 1940 годзе, мадэрнізіраваны і сталі больш магутнымі, канструкцыі іх палепшаны. Новая машына амаль зусім аддзяляе насенне пустазелля ад насення культурных траў.

Вялікая работа была праведзена ў калектыве па ўнядрэнню многастаночнага абслугоўвання і сумяшчэнню прафесій. Значная колькасць выпускаемых у сучасны момант машын удасканалена дзякуючы паляпшэнню і змяненню тэхналагічных працэсаў вытворчасці. Толькі за апошнія тры годы паступіла 1350 рацыяналізатарскіх прапаноў, якія далі заводу эканоміі больш чым поўмільёна рублёў; зэканомлена сотні тон метала і тысячы кубаметраў лесу.

Вялікія змены адбыліся за дзесяць год у цэхах. Сотні стаханаўцаў паказваюць лепшыя прыклады барацьбы за ўзняцце прадукцыйнасці працы, многія з іх сталі камандзірамі вытворчасці і экспанентамі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. Былы слесар Гаранскі працуе цяпер начальнікам самага буйнага цэха — механазборачнага. Яго цэх на працягу апошніх год трымае пераходны сцяг завода. Токар-стаханавец Нарбутовіч працуе старшым майстрам цэха, былы слесар Архіпенка — заг. падрыхтоўкай вытворчасці ліцейнага цэха, былы слесар Дэйч — намеснікам начальніка ліцейнага цэха. За адзін толькі 1939 год на заводзе вылучана на кіруючую работу 40 чалавек.

Прыбыўшыя дзесяць год таму назад на завод тт. Барадоўскі, Лосеў, Ляшчук, Шулякова і іншыя сталі высокакваліфіцыраванымі рабочымі—стаханаўцамі, двухсотнікамі, знатнымі людзьмі.

Многія рабочыя, вырасшыя на заводзе, у сучасны момант працуюць на кіруючай гаспадарчай і партыйнай рабоце — дырэктарамі заводаў, сакратарамі райкомаў КП(б)Б, партбюро і т. д.

За выдатную работу заводу аказана вялікая чэсць. У 1939 годзе прадпрыемства і 20 яго лепшых людзей былі зацверджаны экспанентамі Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі. 11 машын вытворчасці завода дэманстрыраваліся ў якасці экспанатаў у павільёне «Механізацыя». На 1940 год завод і 39 яго лепшых стаханаўцаў зноў зацверджаны экспанентамі выстаўкі.

Велізарным вытворчым уздымам ахвачан калектыў нашага завода. Высока трымаючы сцяг соцыялістычнага спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, рабочыя і служачыя Гомсельмаша сустракаюць свой дзесяцігадовы юбілей і міжнароднае свята 1 мая паспяховым выкананнем урадавага задання па выпуску пасеўных сельгасмашын.

А. К. ГЕНКІН,
дырэктар завода «Гомсельмаш».

Пры Кайкаўскім сельсовеце, Мінскага раёна, арганізаваны кароткатэрміновыя курсы павышэння кваліфікацыі работнікаў жывёлагадоўлі. Тут лепшыя даяркі, свінаркі і цялятніцы абменьваюцца вопытам работы.
НА ЗДЫМКУ: стаханаўка-даярка калгаса імені Леніна М. Г. Варысенка расказвае курсантам аб сваіх метадах работы. Фото В. Лупейка. (Фотахроніка БЕЛТА).

ВОПЫТ ЗНАТНАЙ ДАЯРКІ АНАСТАСІІ ВАШКЕВІЧ

Анастасія Юсіфаўна Вашкевіч працуе даяркай з 1930 года. За гэты час малочна-таварная ферма соўгаса імені Крупскай, Мінскага раёна, прайшла вялікі шлях развіцця.

З 1930 па 1934 г. удой на ферме не перавышаў 1.000 літраў малака на адну фуражную карову. Старое кіраўніцтва соўгаса прычыну адставання фермы аб'ясняла беспароднасцю і малай удойнасцю кароў. Вінаваты-ж у адставанні былі самі гаспадары, якія дапусцілі абязлічку і ўраўнілаўку на ферме.

Вось што расказвае аб гэтым удзельніца Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі, узнагароджаная Вялікай Залатой Медаллю, даярка соўгаса Анастасія Іосіфаўна Вашкевіч:

— У тыя годы працавалі ў нас як папала. Малако злівалі ўсё у адзін бідон. Яго ніхто не ўлічваў, колькі не надоіш—аплата аднолькавая. Кармілі кароў скотнікі, наша справа была даіць. Даілі часта галодную, ненапоеную карову.

Тав. Вашкевіч апавядае:

— Круты пералом ва ўсёй рабоце адбыўся ў 1935 годзе ў дні разгортвання ў краіне стаханаўскага руху. Я тады разам з іншымі перадавымі даяркамі нашага соўгаса пачала барацьбу за павышэнне ўдою і тым самым за паляпшэнне ўсёй работы на ферме. Мы пачалі з ліквідацыі абязлічкі і ўраўнілаўкі, з замацавання кароў за даяркамі.

Цяпер за кожнай даяркай замацавана пэўная група кароў, якіх яна даглядае, корміць і поіць. Гэта дало магчымасць палепшыць догляд, кармленне і даенне. З пераходам на аплату па колькасці атрыманай прадукцыі даяркі пачалі лепш працаваць, удоі павысіліся.

Ужо ў 1935 годзе на кожную фуражную карову было надоена па 2.138 літраў малака замест 1.300 літраў у 1934 г. Такім чынам, за адзін толькі год работы па-новаму ўдойнасць кароў павялічылася на 64 проц.

У чым-жа сакрэт такіх поспехаў?

Раней даяркі соўгаса лічылі, што для атрымання высокіх удояў трэба толькі добра карміць кароў. Цяпер яны пераканаліся, што гэтага недастаткова.

— Шматгадовы вопыт работы паказаў мне, — гаворыць Анастасія Іосіфаўна, — што для атрымання высокіх удояў і здаровага маладняка патрабуецца адно — любіць сваю справу, вывучыць нораў і капрызы кожнай каровы, палепшыць кармленне і ўтрыманне жывёлы, прымяняць правільнае даенне.

Якасці кармоў, кармленню па нормах з учотам жывой вагі каровы і планіруемага ўдою, а таксама мінеральнай падкормцы надаецца вялікае значэнне.

Распарадак дня на ферме дакладна выконваецца ўсімі даяркамі. Даенне і кармленне кароў праводзіцца ў строга ўстаноўлены час—чатыры разы ў суткі.

Заслугоўвае ўвагі такі факт. Былому дырэктару соўгаса захацелася асабіста пераканацца ў карысці шматразовага даення кароў. Пасля пераходу з чатырох на трохразовае даенне за адзін дзень удой 65 кароў скараціўся на 87 літраў, на другі дзень яшчэ больш. Зразумела, зноў перайшлі на многаразовае даенне, у карысці якога многія ўжо даўно пераканаліся.

Вялікае значэнне мае чыстата ў хлеве. Кароўнік добра абсталяваны, забяспечан вадой і электрычным святлом; гной убіраецца своечасова, падтрымліваецца пэўная тэмпература. Асаблівая ўвага ўдзяляецца чыстаце самой жывёлы. Для гэтага штодзённа два разы кароў чысцяць шчоткамі, бруд змываюць цёплай вадой.

Перад кожным даеннем у кароў падмываецца вымя, пасля чаго яго абціраюць насуха чыстым ручніком.

Праводзячы строга прадуманую сістэму мерапрыемстваў, калектыў стаханаўцаў-жывёлаводаў соўгаса імені Крупскай вывеў ферму з адстаючай у перадавыя. Рэзультаты стаханаўскай работы быстра адбіліся на павышэнні прадуктыўнасці жывёлы. За кароткі час прадуктыўнасць беспародных і палепшаных кароў вырасла ў тры разы.

У 1939 г. ад 42 кароў малочна-таварнай фермы соўгаса атрымана па 3.739 літраў малака. Асобныя даяркі, як Ядвіга Янкоўская, Роза Мілер і іншыя, атрымалі да 4-х тысяч літраў малака на фуражную карову.

За высокія паказальнікі па ўдою малака амаль усе даяркі, як і соўгас у цэлым, былі ўдзельнікамі Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі ў 1939 годзе і з'яўляюцца кандыдатамі на выстаўку 1940 г. Ферма соўгаса імені Крупскай з'яўляецца цяпер прыкладам для многіх соўгасаў і калгасаў Мінскай вобласці.

Перадавая даярка Анастасія Іосіфаўна Вашкевіч — ініцыятар высокіх удояў — атрымала ад сваёй групы кароў па 4.000 літраў малака. Яна вывела ў рэкардысткі «Рабінку», «Марусю» і іншых кароў сваёй групы, атрымаўшы ад кожнай па 4,5—5 тысяч літраў малака за лактацыю.

За высокія паказальнікі па ўдою кароў Анастасія Іосіфаўна Вашкевіч узнагароджана Галоўвыстаўкомам Вялікай Залатой Медаллю. У адказ на ўзнагароду калектыў работнікаў фермы імені Крупскай, уключыўшыся ў сацыялістычнае спаборніцтва імені Трэцяй Сталінскай Пяцігодкі, абавязаўся ў 1940 г. атрымаць не менш 3.800 літраў малака на кожную фуражную карову. Стаханаўка жывёлагадоўлі, знатная даярка тав. Вашкевіч абавязалася надаіць ад кожнай каровы па 4.500 літраў малака, а ад асобных рэкардыстак атрымаць да 5—6 тыс. літраў малака ў год.

М. ВОЛАХАЎ,
старшы заатэхнік Мінскага абласнога зямельнага аддзела.

ЗА БЯРОЗАВЫМІ ПРЫСАДАМІ

Шофер спрытна вядзе «эмку» па роўнай, як струна, шасейнай дарозе. Спераду паказаліся старыя бярозавыя прысады.

— Вось за тымі прысадамі, — парушае маўчанне аграном, — цэнтр калгаса «Інтэрнацыянал». Тут у нас сортавыпрабавальны ўчастак. Трое аграномаў працуе.

Калгас «Інтэрнацыянал» адзін з буйнейшых у раёне. Ён еднае чатыры вёскі, мае больш 1.224 гектараў ворнай зямлі. Толькі яравымі зернавымі і тэхнічнымі культурамі засяваецца больш 600 гектараў.

Недалёка ад шасе — клуб. У асобным утульным пакойчыку — калгасная канцылярыя. На сцяне — тэлефон. За сталамі сядзіць некалькі калгаснікаў і размаўляюць, пагдядаючы ў газету.

— Ой, колькі нашых зацвердзілі кандыдатамі на выстаўку! Амаль усю газету запоўнілі. І Прохараў, і Кінсіцкі, і Патапенка...— гаворыць хлапчук.

— Чытай, чытай, — просіць яго адна з жанчын, — ды ўсё, па парадку. Прозвішчы не блытай.

Расчыніліся дзверы. На парозе — група калгаснікаў. Старэйшы адразу падыходзіць да стала.

— Чытаў? — пытае ўчотчык калгаса.

— Так, чытаў, — адказвае ўвайшоўшы, — цэлую пачку!

— Зойдзем паглядзім экспанаты, — запрашае старшыня калгаса т. Прохараў. — А то хутка адправім у Маскву.

Звеннявы Міхаіл Патапенка забягае наперад. Гэта-ж у яго доме знаходзяцца экспанаты. Ён сваімі рукамі адбіраў іх у полі.

— Сам, — кажа, — павязу ў Маскву. Хай там падзівяцца з нашага багацця.

У прасторных сенях падвешаны экспанаты. Асцярожна, каб не абіваліся каласы, Міхаіл Ягоравіч знімае сноп жыта, ставіць яго на падлогу. Старшыня скептычна заўважае:

— Э, браце, цябе-ж нават жыта перарасло.

— О, каб мяне так у дзяцінстве даглядалі, — пярэчыць Міхаіл Ягоравіч,— я, будзьце ўпэўнены, папаў-бы «экспанатам» на выстаўку!

Усе смяюцца. Звеннявы, каб перавесці гутарку на іншую тэму, бярэ ў рукі сноп ільну.

— Гэта, брат не тваіх рук справа. Няхай Ульяна Андрэеўна пакажа нам свайго гадаванца, — пратэстуе некалькі калгаснікаў.

Ульяна Андрэеўна — жонка Міхаіла Ягоравіча. У мінулым годзе яна ўзяла на сябе абавязацельства зняць з гектара 8 цнт. ільносемя. Сяброўкі падтрымалі яе прапанову. Лён даглядалі як мае быць. Палолі тры разы, двойчы падкармілі лепшымі азоцістымі і калійнымі ўгнаеннямі.

— Нашы жанчыны гаспадарлівыя, — расказвае т. Прохараў: — як узяліся за лён, дык толькі спраўляйся ім працадні запісваць. Ды і сам Міхаіл Ягоравіч узяў шэфства над ячменем і жытам і намалаціў па 23—25 цнт. з гектара. Вось і папрабуйце ў іх доме знайсці перадавіка. Мы рашылі вылучыць кандыдатамі на выстаўку абодвух.

— Колькі дабра ў гэтым годзе атрымалі! — заўважыў калгаснік Лукашкоў. — Нават Шылянкоў Вікенцій, які менш за ўсіх выпрацаваў працадзён, атрымаў надоечы 48 пудоў хлеба і больш 1,5 тоны бульбы.

— А сусед наш — Фёдар Емельянчанка, — загаварыла гаспадыня, — 946 працадзён выпрацаваў, 122 пуды хлеба прыдбаў.

Воддаль ад клуба раскінуліся гумны, а правей — малады садок. Пасадзілі яго год пяць таму назад. Штогод калгасны садавод Старавойтаў абхажваў яго, абрэзку рабіў. Гадавы прырост дасягаў 85 сантыметраў. Здаралася, што маладыя саджанцы не выносілі зімы. Тады Старавойтаў выбіраў у рассадніку лепшыя дрэўцы і імі «рамантаваў» малады садок.

У гэтым годзе за захаванне саду выканком раённага Савета дэпутатаў працоўных зацвердзіў калгасніка Старавойтава і старшыню калгаса Прохарава кандыдатамі на Ўсесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку.

Улас Прохараў ніяк не нахваліцца сваім дасягненнем. Ён нават забыўся, што мы ішлі глядзець не сад, а ўгнаенні.

Кладаўшчык адчыняе гумно. На таку— велізныя кучы мінеральных угнаенняў. Каля сцяны — дзесяткі цэнтнераў сернакіслага амонія. У гэтым годзе калгас «Інтэрнацыянал» па загатоўцы ўгнаенняў заняў першае месца ў раёне. Усе шэсць брыгад вывезлі 68,5 тоны мінеральных угнаенняў, 762 тоны гною, 2052 тоны торфу, сабралі 6,8 тоны птушынага памёту і 8 тон попелу. Датэрмінова закончана ачыстка насення. Да брыгад і звенняў даведзены планавыя заданні. Брыгада Філіпа Новікава сёлета пасее 12,5 гектара яравой пшаніцы, 17 — аўса, 12 — ячменю, 8 — грэчкі, 30 — бульбы, 10 —ільну і падсее 19 гектараў канюшыны.

* * *

Вечарам калгаснікі глядзелі чэхаўскага «Мядзведзя» ў пастаноўцы калгаснага драмгуртка. Вучні Маня Патапенка, Валодзя Нікалаеў, Ніна Сабалеўская выканалі любімыя песні: «Вдоль деревни», «Песню о Щорсе» і іншыя.

Як заўсёды дырыжыравала Ніна Цімафееўна, малады і любімы дзецьмі педагог. І калі на развітанне заспявалі:

«Если б нам теперь, ребята,
В гости Сталина позвать...» —

загрымелі доўга не змаўкаючыя апладысменты.

А на двары па-веснавому шумелі стагодднія прысады...

Н. СУРНАЧОЎ.
Калгас «Інтэрнацыянал», Журавіцкага раёна.

Апошнія аднаасобнікі ўступаюць у калгасы

МАГІЛЕЎ. Абмеркаванне пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб змяненнях у палітыцы загатовак і закупак сельскагаспадарчых прадуктаў выклікала новы прыліў творчага ўздыму сярод калгаснікаў раёна.

У раёне наглядаецца масавы прыліў у калгасы. Апошнія аднаасобнікі Слабодскага сельсовета выказалі жаданне ўступіць у калгасы і ўключыцца ў правядзенне веснавых пасеўных работ. У калгас «Большэвік» прынята 5 аднаасобных гаспадарак з вёскі Лыкава, у калгас імені Дзімітрава — 16. Прынятыя аднаасобнікі абагульняюць сельскагаспадарчы інвентар, насенне і коней.

З вялікай актыўнасцю прайшоў сход у ордэнаносным калгасе імені Валадарскага, Пашкоўскага сельсовета, Магілеўскага раёна.

— Новая пастанова партыі і ўрада, як і цэлы рад папярэдніх пастаноў, — гаворыць выступіўшы на сходзе калгаснік тав. Кардзянкоў, — накіравана на далейшае развіццё і ўмацаванне калгаснага ладу.

Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі імені Валадарскага прынялі рашэнне, у якім запісалі:

«У дадатак да існуючых у калгасе трох жывёлагадоўчых ферм арганізаваць яшчэ птушкагадоўчую ферму».

Л. ВАЛОДЗІН.

Правільныя севаабароты—ва ўсіх калгасах раёна

КРЫЧАЎ. У 1938 г. правільныя севаабароты былі ўведзены ў 20 калгасах раёна, у 1939 г.—у 39. Сёлета севаабароты будуць уведзены ў астатніх 13 калгасах. У пераважнай большасці калгасаў уведзены 9-польныя севаабароты.

Выканком Магілеўскага абласнога савета дэпутатаў працоўных прэміраваў найбольш вызначыўшыхся спецыялістаў раёна ў справе ўвядзення севаабаротаў. Сярод прэміраваных — старшы аграном райзямаддзела т. Вакулік, старшы землеўпарадчык т. Маханёк, землеўпарадчык т. Васільеў і інш. Спецыялісты абавязаліся ў найкарацейшы тэрмін закончыць работы па ўнядрэнню правільных севазваротаў ва ўсе калгасы раёна. (БЕЛТА).

ДА ДЭКАДЫ БЕЛАРУСКАГА МАСТАЦТВА Ў МАСКВЕ

Арсен Дзянісавіч Арсенка

Скончыўшы ў 1927 годзе Харкаўскі музыкальна-драматычны тэхнікум па класу прафесара Чамізава, Арсен Дзянісавіч адразу быў прынят у Харкаўскую перасоўвачную оперу. Пачаўшы з выступленняў у маленькіх ролях, т. Арсенка да 1930 г. паспеў заняць вядучае становішча ў гэтай трупе. 1930-31 гг. ён служыў у РСЧА, а ў 1931 г. дэмабілізаваны камандзір запаса артылерыст Арсенка паступае ў Одэскі тэатр оперы і балета, дзе прапрацаваў да 1934 г.

Потым па 1936 г. ён працуе ў Днепрапетроўскай оперы. Гэтыя годы для маладога артыста былі гадамі вялікіх творчых поспехаў. Багаты рэпертуар тэатраў даў яму магчымасць азнаёміцца з цэлым радам оперных твораў рускіх і заходнееўрапейскіх кампазітараў. Працуючы пад кіраўніцтвам вядомых дырыжораў тт. Прыбіка, Столермана, Гіскіна і іншых, Арсенка з вялікім поспехам выступаў у ролях Валенціна — опера «Фауст», Онегіна — опера «Еўгеній Онегін», Елецкага — опера «Пікавая дама», Жэрмона—опера «Травіята», Эскамільё — опера «Кармен», Фігаро — опера «Севільскі цырульнік» і т. д.

У 1936 годзе па конкурсу тав. Арсенка быў прынят у Вялікі ордэна Леніна дзяржаўны акадэмічны тэатр СССР, а праз год пераехаў у Мінск для работы ў Беларускім дзяржаўным тэатры оперы і балета.

З гэтага часу ён аддае ўсяго сябе той велізарнай удзячнай рабоце, якой жыве ўвесь калектыў тэатра. У спектаклі «Ціхі Дон» Дзяржынскага Арсенка стварыў пераканаўчы, цэльны вобраз барскага сынка — афіцэра Лісніцкага. Яго ігра выразіцельна і праўдзіва, не гаворачы ўжо аб выдатнай вакальнай старане выканання ролі. Прыгожы тэмбр, уменне валодаць гукам, выдатныя вярхі — асноўныя станоўчыя якасці гэтага спевака.

З дэкадных спектакляў Арсенка заняты ў ролях большэвіка Кузьміча і польскага афіцэра Вітольда (опера «У пушчах Палесся»—Багатырова). Не гледзячы на велізарнае адрозненне партый, гэтыя вобразы паданы артыстам пераканаўча і глыбока прачулена. У оперы «Кветка шчасця» роль Андрэя, як ні адна іншая, падыходзіць тав. Арсенку. Яго соло, дуэты і запевы з хорам удала спалучаюцца з ігрой. Усе сцэны артыст праводзіць з вялікім тэмпераментам. Чоткасць дыкцыі дазваляе яму данесці ўсе фразы да слухача. Прадстаячая прэм'ера оперы «Кветка шчасця» як для ўсяго тэатра, так і для Арсенкі будзе вялікай творчай перамогай.

Тав. Арсенка з вялікім поспехам выступае на канцэртах, у часе штогодніх дэкад савецкай музыкі, выконваючы самыя складаныя і арыгінальныя творы савецкіх кампазітараў. Актыўны грамадскі работнік, ён аддае свой свабодны час шэфскай рабоце, часта выступае ў канцэртах для чырвонаармейцаў.

Рыхтуючыся да дэкады, тав. Арсенка многа працуе над сабой. Ён адчувае штодзённую дапамогу з боку рэжысуры і дырыжораў тэатра, а таксама з боку кансультантаў дэкады — народнай артысткі СССР А. В. Нежданавай і заслужанага дзеяча мастацтваў прафесара Н. С. Галаванава.

Арсен Дзянісавіч прыме таксама ўдзел у заключным канцэрце дэкады беларускага мастацтва ў Маскве.

Такі творчы шлях аднаго з вядучых салістаў оперы, актыўнага будаўніка беларускага опернага мастацтва.

І. М. БАЛОЦІН,
засл. артыст БССР.

Камерныя канцэрты ў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі

Велізарны рост і ўздым музыкальнай культуры Беларусі знаходзіць слабое адлюстраванне ў музыкальным жыцці Мінска.

Камерныя канцэрты, якія арганізоўвае Беларуская дзяржаўная кансерваторыя, з'яўляюцца не толькі сур'ёзным укладам у справу папулярызацыі камернай музыкі, але і школай выхавання і росту беларускіх творчых кадраў.

Да ўдзелу ў канцэртах прыцягваюцца не толькі лепшыя выканаўчыя сілы Мінска, — у асноўным педагогі кансерваторыі — лаўрэаты ўсесаюзных конкурсаў Амітон, Власаў, Клумаў, прафесар Зільберберг; дацэнты Бергер, Арлоў, Шаршэўскі, Бяссмертны і іншыя, але і асобныя прадстаўнікі музыкальнай грамадскасці Масквы і Ленінграда: прафесары Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі піяністы — народны артыст рэспублікі ордэнаносец Гольдэнвейзер і прафесар Коган, прафесар Ленінградскай ордэна Леніна дзяржаўнай кансерваторыі — скрыпач Шэр. Усё гэта ўказвае на правільнае разуменне кіраўніцтва кансерваторыі пастаўленых перад ім задач.

З апошніх камерных канцэртаў Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі асабліва хочацца адзначыць канцэрт з твораў Шумана і Брамса.

У першым аддзяленні, прысвечаным творчасці Шумана, асабліва прыемнае ўражанне зрабіла выступленне салісткі радыёкамітэта выкладчыцы кансерваторыі Л. В. Руч'евай. З вялікай шчырасцю, цеплынёй і пранікнёнасцю выканала яна рад рамансаў Шумана: «Сустрэча ў лесе», «На чужбіне», «Лунная ноч» і іншыя.

Не зусім удала прагучала выступленне саліста радыёкамітэта Швайко, выканаўшага рад песень Шумана з цыкла «Любоў паэта».

Другое аддзяленне было прысвечана творчасці Брамса.

Вялікую музыкальную культуру паказаў у выкананні рад песень і рамансаў артыст тэатра оперы і балета БССР С. М. Капара.

У заключэнне выступіў лаўрэат усесаюзнага конкурса піяністаў дацэнт Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі піяніст А. К. Клумаў, які ўдумліва, з вялікім майстэрствам сыграў два інтэрмэцо і баладу.

Нельга не адзначыць выдатнае ўступнае слова лектара дацэнта Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі А. В. Карповіча. Лектар у даходчывай форме паказаў ідэйны змест і значэнне творчасці Шумана і Брамса, ідэалагічную накіраванасць, асаблівасць іх стылю і спецыфіку музыкальнай мовы.

Камерныя і сольныя канцэрты Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі, якія папулярызуюць лепшыя ўзоры музыкальнага мастацтва, заслугоўваюць усялякага адабрэння.

А. ДЭМБО.

ЛАМАНОСАЎ

(Да 175-годдзя з дня смерці)

Міхаіл Васільевіч Ламаносаў нарадзіўся ў 1711 годзе, калі Пётр I вёў пабеданосную вайну са шведамі, рашаў векавую спрэчку за берагі Балтыкі.

Энергія і воля Пятра, яго клопаты аб умацненні арміі, аб будаўніцтве фабрык, заводаў і верфей—усё было накіравана да таго, каб паставіць Расію на адзін узровень з любой з еўрапейскіх дзяржаў.

Краіне патрэбны былі спецыялісты, насельніцтва адчувала вострую патрэбнасць у практычных ведах. Асабліва моцным было імкненне да асветы на рускай Поўначы, дзе паморы даўно ўжо гандлявалі з Захадам праз Архангельск.

У юным Ламаносаве гэтая патрэбнасць вырасла ў вялікае жаданне, якое прымусіла яго пакінуць родныя мясціны.

Будучы «бацька рускай навукі», у нагольным кажуху, трэуху і валёнках дзевятнаццацігадовым юнаком прышоў вучыцца ў Маскву.

Годы, праведзеныя ім у Маскве, у Славяна-грэка-лацінскай акадэміі, былі для яго часам цяжкіх лішэнняў. Жыў ён на мізэрныя сродкі, маючы ў дзень «на дзенежку хлеба і на дзенежку квасу».

«Такім чынам жыў я пяць год, і навук не пакінуў»,—пісаў ён потым аб сабе.

Камандзіраваны Акадэміяй навук заграніцу для вывучэння горнай справы, Ламаносаў правёў каля пяці год у Германіі. Не атрымліваючы з Расіі належачых яму грошай, ён вымушан быў рабіць даўгі і цярпець нястачу.

Але лішэнні не зламілі яго. Ён вярнуўся ў Пецербург, поўны сіл і ўпэўненасці, што зможа сказаць у навуцы новае слова. Аднак у Акадэміі ён знайшоў толькі канцылярскую цяганіну і ўмовы, неспрыяючыя для развіцця рускай навукі.

Акадэмікі—амаль усе іншакраінцы — ўсяляк перашкаджалі вылучэнню рускіх вучоных—маладых навуковых работнікаў Акадэміі. Іх ператваралі ў чыноўнікаў канцылярый.

Ламаносаў стаў на чале незадаволеных і павёў рашучую барацьбу з іншакраінным засіллем. За знявагу акадэмічнага схода ён быў пасаджан пад арышт і прасядзеў больш 7 месяцаў.

Усё жыццё Ламаносава прайшло ў мужнай барацьбе з акадэмічнай руцінай, за перадавыя навуковыя ідэі.

Ламаносаў з'яўляўся адным з буйнейшых прадстаўнікоў матэрыялістычнай філасофіі ў Расіі, рашуча выступаў супроць схаластыкі ў навуцы і філасофіі. Ён заслужана лічыцца аснавальнікам прырода-навуковага матэрыялізма ў нашай краіне. Геніяльныя даследванні Ламаносава ў галіне фізікі, хіміі і іншых навук аб прыродзе адкрываюць, па сутнасці, пачатак перыяда вопытнага прыродазнаўства ў Расіі.

«З назіранняў устанаўляць тэорыю, праз тэорыю выпраўляць назіранні»—так вызначыў ён сам метад сваіх навуковых работ.

Ён адным з першых устанавіў закон захавання рэчыва, выразіўшы яго ў надзвычай яснай формуле: «Калі да аднаго цела што-небудзь прыбавіцца, то столькі-ж адбярэцца ад другога».

Ён з'яўляўся адным з стваральнікаў атамна-малекулярнай тэорыі, распрацоўваў механічную тэорыю цеплыні, якая заключалася ў тым, што цеплыня ёсць вярчальны рух драбнейшых часцінак цела—малекул, і аб'ясніў паходжанне атмасфернай электрычнасці ўзаемным трэннем часцінак пароў.

У першай палавіне XVIII стагоддзя хімія яшчэ называлася мастацтвам. Ламаносаў назваў яе навукай. У 1740 г. ён прышоў да пераканання аб магчымасці звязаць хімію з матэматыкай і пазней увёў у хімію вагі.

Ламаносаў стварыў першую ў Расіі хімічную лабараторыю і быў першым з рускіх, атрымаўшых званне прафесара ў Акадэміі навук.

Ім было вынайдзена мноства механічных апаратаў, дасціпна пабудаваных інструментаў і машын.

Ён прыдумаў «ночезрительную» трубу — для яснага бачання прадметаў вечарам — і трубу для «смотрения» пад вадой; анемометр — прыбор для вызначэння сілы ветра; машыну для вымярэння тэмпературы высокіх слаёў паветра. Ён працаваў над удасканаленнем тэлескопа.

Рад выдатных мысляў быў выказан Ламаносавым і ў галіне мінералогіі і геалогіі.

Геніяльны розум яго адзначаў самыя разнастайныя з'явы. Ламаносаў пісаў і аб янтары каля горада Каргаполя, і аб фігурных камнях Карэліі, і аб мамантавай косці Пустазерскага края, і аб горных хрусталях блізка ад Ржэва і на Паўночнай Дзвіне.

У 1742—1743 г. ім былі падрыхтаваны да друку «Первые основания металлургии».

У 1757 г. — хутка пасля лісабонскага землетрасення—Ламаносаў сказаў прамову «О рождении металлов при трясении земли». У гэтым разважанні Ламаносавым быў упершыню ўстаноўлен тып хвалепадобных хістанняў земнай паверхні, а таксама новы погляд на паходжанне вулканаў.

Ён даказаў раслiннае паходжанне торфу, каменнага вугалю і нафты, даказаў, што каменны вугаль утварыўся з тарфянікаў пры ўдзеле падземнага агню.

У XVIII стагоддзі руская горная прамысловасць амаль абмяжоўвалася Уральскімі, Олонецкімі, Алтайскімі і Нерчынскімі горамі. Але Ламаносаў быў упэўнен, што і іншыя часці Расіі багаты жалезнымі мінераламі, і пісаў аб гэтым у сенат.

Незабыўны С. М. Кіраў, які многа сіл паклаў на тое, каб паставіць багацці Поўначы на службу народу, у адным са сваіх выступленняў напомніў аб вялікіх працах Ламаносава.

«Яшчэ Ламаносаў, — гаварыў Сергей Міронавіч, — у свой час клікаў на Поўнач, паглядзець, што там робіцца. Гэты пранікльвы чалавек, які жыў 200 год таму назад, гаварыў: «По многим доказательствам заключаю, что и в северных земных недрах пространно и богато царствует натура, и искать оных сокровищ некому!»

Але не толькі скарбы земных нетраў цікавілі Ламаносава. Ён адкрыў іх і ў зусім іншай галіне — у роднай мове.

У тую эпоху руская граматыка насіла яшчэ сярэдневяковы характар. Мова прадстаўляла сумесь слоў старажытнарускіх, царкоўна-славянскіх і іншаземных. Правілы правапісу адсутнічалі, працвітала поўнае свавольства абаротаў мовы. Ламаносаў стварыў рускую граматыку і паклаў пачатак тэорыі рускай літаратурнай мовы.

Літаратурныя вопыты Ламаносава прывялі яго да «адкрыцця» асобага размеру ў рускай вершаванай мове і прымусілі яго напісаць поўныя захаплення радкі:

«Я не могу довольно о том нарадоваться, что российский наш язык не токмо бодростию и героическим звоном греческому, латинскому и немецкому не уступает; но и подобную оным, а себе купно природную и свойственную версификацию иметь может».

«Я к сему себя посвятил, чтобы до гроба моего с неприятелями наук российских бороться...» — заявіў пад канец свайго жыцця Ламаносаў. А «неприятели наук» падсцерагалі вялікага вучонага на кожным кроку.

Ён жыў, змагаўся за свае ідэі і тварыў ва ўмовах змрочнага феадальна-прыгонніцкага рэжыму, калі па ўсёй Расіі лютавалі тысячы ізувераў-прыгоннікаў.

Выступаючы па раду пытанняў у абарону інтарэсаў свайго народа, Ламаносаў разумеў, што ён тым самым выступае супроць рэакцыйных элементаў у тагачасным рускім грамадстве. Асабліва рэзка крытыкаваў ён духавенства, якое падтрымлівала ў народзе бескультур'е, забабоны і т. п. Папоў ён называў невукамі, катамі. «Упрямых попов, — пісаў ён, — кои хотят насильно крестить холодною водою, почитаю я палачами затем, что желают после родин и крестин вскоре и похорон для своей корысти».

Пануючыя кругі дваранства і духавенства душылі ўсё прагрэсіўнае. Перадавыя вучоныя падвяргаліся праследванню.

Вучань Ламаносава прафесар Клейнфельд пакончыў самагубствам. Адзін з таварышаў Ламаносава, вынаходца рускага фарфара Вінаградаў, быў пасаджан на ланцуг і амаль даведзен да вар'яцтва, другі таварыш Ламаносава, таленавіты даследчык Камчаткі Крашэннікаў галадаў і памёр у невядомасці і галечы.

Ды і сам Ламаносаў у канцы свайго жыцця адчуў нямала горычы: яго ўсялякімі спосабамі імкнуліся аддаліць ад Акадэміі навук. Але ён гаварыў: «Мяне нельга адставіць ад Акадэміі, хіба Акадэмію адставіце ад мяне».

Здзіўляюць настойлівасць Ламаносава і яго клопаты, накіраваныя да пераўтварэння акадэмічнага універсітэта. Не адзін раз прышлося яму ездзіць з-за гэтага на паклон да імператрыцы. У часе аднаго з такіх падарожжаў Ламаносаў, які страціў усякую надзею на поспех, напісаў сумныя вершы:

«Кузнечик дорогой, коль много ты блажен!
Коль больше пред людьми ты счастьем одарен...
Что видишь, все твое; везде в своем дому,
Не просишь ни о чем, не должен никому».

Ламаносаў паўставаў супроць забароны прымаць ва універсітэт сялянскіх дзяцей, а калі адзін з акадэмікаў прапанаваў аддзяліць «благародных» вучняў ад вучняў «подлага» звання, Ламаносаў пакінуў зал пасяджэнняў і настаяў, каб яго пратэст занеслі ў пратакол.

Не дзіўна, што ворагі яго гаварылі: «Хіба нам дзесяць Ламаносавых патрэбна? І адзін нам у цяжар!»

Як ніхто з сучаснікаў, Ламаносаў ведаў патрэбы сваёй бацькаўшчыны.

Многа ў Ламаносава прац, адкрыццяў, замыслаў, пачатых і незавершаных. І зразумела яго скарга: «Голова моя много зачинает, да руки одни...»

Ён быў вялікім патрыётам сваёй радзімы, любіў свой народ і на працягу ўсяго свайго свядомага жыцця змагаўся за яго эканамічнае і культурнае развіццё.

Прайшло 175 год з дня смерці вялікага рускага вучонага-энцыклапедыста, але і зараз многія ламаносаўскія ідэі не страцілі свайго значэння. Работы Ламаносава — карыфея навукі — належаць да лепшых культурных дасягненняў мінулага.

Г. ШТОРМ.

ЗА РУБЯЖОМ

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў НАРВЕГІІ

НЬЮ-ЙОРК, 13 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс з Стакгольма, германскі лінкор, тры эсмінцы і рад іншых невялікіх суднаў прыбылі ў Осло, адкуль, пасля бою, к караблям высланы санітарныя аўтамабілі. Англійская радыёстанцыя прыняла з Стакгольма наступнае камюніке нарвежскага вярхоўнага камандавання: «Немцы займаюць Осло і ваколіцы. Нарвежцы ўмацаваліся на поўначы і паўночным усходзе ад Осло. Немцы кантраліруюць Крыстыянзанд, Ставангер, Берген, Транхейм і два іншых узбярэжных пункты ў паўднёвай частцы Нарвегіі. Астатнюю частку паўднёвай Нарвегіі займаюць нарвежцы. Немцы займаюць Нарвік, а нарвежцы—усе тэрыторыі на поўнач ад Нарвіка».

Агенцтва перадае, што нарвежцы ўзарвалі ўсе масты і чыгуначныя лініі, якія ідуць на поўдзень. Іх войскі канцэнтрыруюцца ў раёне Скарнес.

Адначасова агенцтва адзначае, што паміж нямецкімі і нарвежскімі войскамі адбываецца бой у раёне Аскім, у 27 мілях на паўднёвы ўсход ад Осло-фіёрда і на паўночны ўсход ад Осло. Германскія механізаваныя часці з 15 артылерыйскімі гарматамі прасоўваюцца к Фетзунду.

Карэспандэнт газеты «Нью-Йорк таймс», які знаходзіцца на паўночнай нарвежска-шведскай граніцы, паведамляе, што немцы кантраліруюць чыгунку з Нарвіка да Хундален на адлегласці 4 міль ад граніцы.

Шведская газета «Нюа даглігт алеханда» паведамляе, што Англія сканцэнтрыравала паветраныя і марскія сілы ў фіёрдзе Фолдэн, у 12 мілях на поўнач ад Транхейма.

Паводле паведамлення агенцтва Асошыэйтэд Прэс з Стакгольма, нарвежская радыёстанцыя перадае, што 7 германскіх ваенных караблёў знаходзяцца ў гавані ў Осло, 5 германскіх караблёў, у тым ліку адзін лінкор, знаходзяцца ў раёне Транхейма, дзе, як паведамляюць, англійскія паветраныя і марскія сілы вядуць атаку. Два англійскіх эсмінцы знаходзяцца каля ўваходу ў фіёрд Фолдэн. Паведамляюць таксама, што нарвежцы блакіравалі аўтамабільныя дарогі на ўсход і паўночны ўсход ад Осло, прабуючы акружыць горад.

Заява аб галандскім нейтралітэце

ПАРЫЖ, 14 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Гавас перадае, што ў заяве карэспандэнту агенцтва Стэфані міністр замежных спраў Галандыі Ван Клофенс адзначыў, што Галандыя мае намер прытрымлівацца найстражэйшага нейтралітэта ў еўрапейскім канфлікце. Міністр напомніў, што ў пачатку вайны Галандыя атрымала ад ваюючых краін запэўненне аб тым, што яе нейтралітэт будзе паважацца. У заключэнне ён заявіў, што «ў выпадку нападу на Галандыю яна будзе абараняцца з усёй энергіяй».

Аперацыі германскіх войск у Нарвегіі

НЬЮ-ЙОРК, 14 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Юнайтэд Прэс, прадстаўнік нарвежскай місіі ў Стакгольме заявіў, што нямецкія войскі, якія накіраваліся на поўдзень ад Транхейма, занялі Соерн і трымаюць пад сваім кантролем дарогі, якія вядуць да Транхейм-фіёрда.

Канцэнтрацыя англійскага флота блізка ад Транхейма

ЛОНДАН, 13 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што ў Намсос і Фолдэн-фіёрдзе ў 70 мілях на поўнач ад Транхейма сканцэнтрыраваны буйныя англійскія ваенна-марскія сілы. Мяркуюць, што англійскі флот рыхтуецца да сур'ёзных аперацый. Учора ў Фолдэн-фіёрдзе паявіліся 2 лінкоры, 4 крэйсеры, 4 эсмінцы ў суправаджэнні вялікай колькасці самалётаў. 2 эсмінцы зайшлі ў гавань Намсос. Ніякіх германскіх ваенных караблёў не было відаць.

Заява прэм'ер-міністра Новай Зеландыі

ЛОНДАН, 13 красавіка (ТАСС). Англійскае міністэрства інфармацыі перадае аб заяве новазеландскага прэм'ер-міністра з поваду фарміравання дывізіі новазеландскіх войск. Прэм'ер-міністр заявіў, што вярбоўка салдат адбываецца паспяхова. Чакаюць, што дывізія будзе поўнасцю сфарміравана на працягу 12 месяцаў.

ВАЕННЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ ПАЎДНЁВА-АФРЫКАНСКАГА САЮЗА

ЛОНДАН, 12 красавіка. (ТАСС). 11 красавіка адбылося пасяджэнне парламента Паўднёва-Афрыканскага Саюза, на якім выступіў прэм'ер-міністр Смэтс. Ён указаў, што лік асоб, праходзячых ваеннае навучанне, перавышае 56 тысяч чалавек, неабходна-ж падрыхтаваць 137 тысяч чалавек. Да гэтага часу усё яшчэ адчуваецца недахоп ва ўзбраенні. Навучанне паўднёва-афрыканскай арміі, сказаў Смэтс, вядзецца прымяняльна да дзеянняў у трапічных умовах. Аднак магчыма, што арміі прыдзецца абараняць паўночныя тэрыторыі Англіі на афрыканскім мацерыку. Планы перакідкі паўднёва-афрыканскіх войск да гэтых тэрыторый ужо распрацаваны. Паўднёва-Афрыканскі Саюз дапамагае Паўднёвай Радэзіі навучаць лётчыкаў.

Паўднёва-Афрыканскі Саюз, паводле слоў Смэтса, адмовіўся ад удзелу ў імперскім плане падрыхтоўкі лётнага састава. Аднак ён прадставіў у распараджэнне Англіі аэрадромы на выпадак, калі яна пажадае навучыць лётчыкаў ваджэнню самалётаў у афрыканскіх умовах. Смэтс заявіў, што ў Паўднёва-Афрыканскім Саюзе на ўзбраенні часцей берагавой абароны ёсць гарматы калібра 9,2 дзюйма. Такія гарматы ўстаноўлены ў Кэптаўне і Дурбэне. У Порт Элізабет і Іст-Лондан устаноўлены шасцідзюймовыя гарматы. Смэтс прапанаваў сфарміраваць першы «працоўны батальён» з тузэмцаў для розных дапаможных работ.

Выступленне Спаака

БРУСЕЛЬ, 13 красавіка. (ТАСС). Як паведамляе газета «Эндэпандэнс Бельж» Спаак, які выступіў на мітынгу, арганізаваным камітэтам сацыялістычнай партыі ў Менэне, пацвердзіў яшчэ раз, што Бельгія праводзіла і будзе праводзіць палітыку нейтралітэта. Спаак заявіў: «Пачынаючы з 1936 года, мы не маем іншых клопатаў, апрача захавання нашай незалежнасці і жадання астацца па-за спрэчкамі паміж нашымі суседзямі. Гэтая палітыка атрымала прызнанне з боку нашых суседзяў. Калі мы на працягу 8 месяцаў цяперашняга канфлікта захавалі нейтралітэт, то гэта ўжо ёсць рэзультат нашай палітыкі. У даны час галоўным пытаннем з'яўляецца, ці зможам мы пазбегнуць жахаў вайны 1914—1918 гг.? Мы не можам адказаць на гэтае пытанне ў даны момант, але мы павінны прыняць усе меры да таго, каб быць моцнымі і аб'яднанымі. Трэба пазбягаць такога становішча, пры якім Бельгія з'явілася-б прычынай парушэння роўнавагі ў гэтай частцы Еўропы. Мы не павінны дапускаць, каб наша тэрыторыя была скарыстана кім-небудзь для пагрозы іншай дзяржаве».

Становішча ў Осло

ОСЛО, 13 красавіка. (ТАСС). Газеты апублікавалі паведамленне муніцыпалітэта Осло аб абмежаваннях у снабжэнні харчаваннем. Хутка чакаецца ўвядзенне картачнай сістэмы. Нарвежскі друк заклікае насельніцтва не рабіць запасаў харчавання. З прычыны напльву ўкладчыкаў, жадаючых забраць свае ўклады, на тры дні закрыты банкі. Апублікавана распараджэнне паліцмайстара ў Осло аб забароне ўезду іншакраінцаў. Выключэнне не прадастаўляецца шведам, датчанам, фінам, ісландцам і асобам, якія маюць права экстэрытарыяльнасці. Германскія ўлады апублікавалі з гэтага поваду загад, у якім гаворыцца, што не выконваючыя распараджэння аб іншакраінцах будуць аддаены ваеннаму суду.

Колькасць нямецкіх войск у Осло прыкметна павялічылася, яны расквартэраваны ў школах і грамадскіх будынках.

Адпраўка золата са Скандынавіі ў ЗША і Англію

НЬЮ-ЙОРК, 13 красавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Юнайтэд Прэс, нядаўна Данія адправіла паветраным шляхам у Англію золата на 13 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў. Нарвегія адправіла за граніцу большую частку свайго золата ў суме каля 23 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў, у тым ліку на 8 мільёнаў у ЗША. У лонданскіх афіцыяльных кругах заяўляюць, піша далей агенцтва, што Швецыя таксама ў спешным парадку вывозіць сваё золата за граніцу. За апошні месяц яна адправіла ў ЗША золата на 16 мільёнаў фунтаў стэрлінгаў з агульнага залатога запасу ў 74 мільёны фунтаў стэрлінгаў.

Перакідка германскіх падмацаванняў у Нарвегію

ЛОНДАН, 13 красавіка. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае па радыё, што, паводле атрыманых сёння ў Лондане вестак, германскія войскі ў Нарвегіі атрымліваюць зараз падмацаванні паветраным шляхам. Войскі перакідваюцца на самалётах з Даніі. Нарвежскі пасланнік у Лондане меў нараду з Галіфаксам па гэтаму пытанню.

Паводле слоў агенцтва, у руках Ньюгардсвольда знаходзяцца ўсяго толькі дзве радыёстанцыі, адна ў Бодо і другая — у Тромсо. Англійскія радыёстанцыі падтрымліваюць з імі сувязь.

Бой у паветры

ЛОНДАН, 13 красавіка. (ТАСС). Англійскае міністэрства авіяцыі паведамляе, што на працягу ўчарашняга дня буйныя злучэнні англійскіх бамбардыроўшчыкаў зрабілі разведчыя палёты ў раёне нарвежскіх і дацкіх тэрытарыяльных вод з мэтай бамбардыроўкі германскага флота, які вяртаўся на свае базы. Адно злучэнне бамбардыроўшчыкаў пранікла ў фіёрд Крыстыянзанд, дзе бамбардыравала германскія ваенныя караблі. Англійскія самалёты былі сустрэты ўраганным агнём праціўніка. Другое злучэнне англійскіх бамбардыроўшчыкаў, якое накіроўвалася на поўнач, к Ставангеру, было сустрэта на шляху вялікай колькасцю знішчальнікаў праціўніка.

У часе найбольш ажыўленых ваенных дзеянняў авіяцыі, гаворыцца ў паведамленні міністэрства, англійскімі самалётамі было збіта 4 германскія знішчальнікі тыпу «Месершміт». Мяркуюць, што апрача гэтага знішчана яшчэ 2 і пашкоджана некалькі германскіх самалётаў. Англійскія страты за гэты-ж час склалі 8 самалётаў. Два другіх самалёты загінулі па дарозе да сваіх баз.

ПРАПАНОВА СЕНАТАРА РЭЙНОЛЬДСА

НЬЮ-ЙОРК, 13 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Асошыэйтэд Прэс сенатар Рэйнольдс унёс у сенат рэзалюцыю, прапануючую, каб ЗША набылі французскія ўладанні ў Карыбскім моры, у прыватнасці астравы Марцініка, Гвадэлупа, Сен-П'ер і Мікелон, у лік уплаты французскіх даўгоў. Рэйнольдс указвае, што набыццё гэтых астравоў значна палепшыла-б абарону Панамскага канала. Як паведамлялася ўжо, Рэйнольдс нядаўна прапанаваў, каб ЗША аналагічным шляхам набылі Бермудскія астравы і Брытанскі Гандурас. Рэйнольдс таксама прапанаваў, каб ЗША купілі Грэнландыю.

Эвакуацыя амерыканцаў са скандынаўскіх краін

ЛОНДАН, 13 красавіка. (ТАСС). Англійскае міністэрства інфармацыі перадае паведамленне з Вашынгтона аб тым, што амерыканцы, якія знаходзяцца ў даны час у Нарвегіі, Даніі і Швецыі (3.371 чалавек) і рашылі вярнуцца ў ЗША, будуць эвакуіраваны ў Германію, адкуль яны накіруюцца ў Генуя. У паведамленні ўказваецца, што дзяржаўны дэпартамент (міністэрства замежных спраў) ЗША заключыў па гэтаму пытанню адпаведныя пагадненні.

Лёс дацкіх гандлёвых суднаў

НЬЮ-ЙОРК, 13 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення Асошыэйтэд Прэс, дацкае консульства аб'явіла, што ўсім дацкім суднам прапанавана накіравацца ў нейтральныя парты і там аставацца. Далей агенцтва паведамляе, што дацкі пасланнік у Вашынгтоне раіўся з прадстаўнікамі англійскага пасольства адносна суднаходства. Пасланнік стварыў камісію з прадстаўнікоў дацкага суднаходства ў Нью-Йорку з мэтаю вырашэння праблемы суднаходства. Дацкі віцэ-консул заявіў, што Англія нядаўна прапанавала дацкім суднам накіравацца ў англійскія парты. Аднак прадстаўнікі Даніі да гэтага часу не перадалі гэтае паведамленне суднам.

Паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс з Лондана, у аўтарытэтных кругах заявілі, што Англія і Францыя ў даны час лічаць дацкія судны «тэхнічнымі праціўнікамі». Англія або захваціць іх, або затопіць, калі яны не будуць карыстацца англійскім ці французскім сцягам. Дацкая дыпламатычная місія ў Вашынгтоне атрымала паведамленне, што Англія і Францыя маюць намер захваціць усе дацкія гандлёвыя судны.

Канадскае марское міністэрства мае намер прадаць дацкія грузавыя параходы, затрыманыя ў канадскіх партах. Канада разглядае гэтыя судны як прызавыя.

* *
*

НЬЮ-ЙОРК, 13 красавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення агенцтва Асошыэйтэд Прэс, англійскае пасольства ў ЗША спыніла выдачу навігацыйных ліцэнзій на экспарт у Нарвегію, Швецыю, Фінляндыю, Літву, Эстонію і Латвію. Англійскае пасольства заявіла, што Англія і Францыя будуць разглядаць усе грузы, якія ідуць у Данію, як кантрабандныя, і захватваць іх.

Акт аб перадачы Петсама фінам

«У адпаведнасці з артыкулам 7-м пратакола да мірнага дагавора паміж СССР і Фінляндыяй ад 12 сакавіка 1940 года, спецыяльныя ўпаўнаважаныя, выдзеленыя камандаваннем Чырвонай Арміі, у асобе: Сквірскага Л. С. — палкоўніка і Фёдарава М. М. — ваеннага інжынера 2 ранга і спецыяльныя ўпаўнаважаныя, выдзеленыя камандаваннем фінскай арміі, у асобе: капітана А. Пэненана, [illegible] Куукканена і інжынера Нордзіна, склалі гэты акт у тым, што згодна артыкула 6-га пратакола да мірнага дагавора паміж СССР і Фінляндыяй ад 12 сакавіка 1940 года Петсама і порт Ліінахамары, са збудаваннямі і абсталяваннем, камунальнай гаспадаркай і мясцовай прамысловасцю, [illegible] перадаюцца ў распараджэнне спецыяльных ўпаўнаважаных, выдзеленых камандаваннем фінскай арміі.

Абедзве стараны, падпісаўшыя гэты акт, канстатуюць, што камандаванне Чырвонай Арміі [illegible] з Петсама тэлефонна-тэлеграфную станцыю, [illegible] электрастанцыю, [illegible] а ў порце Ліінахамары — прычалы і ўсе [illegible].

Гэты акт складзен у двух арыгіналах, на рускай і фінскай мовах кожны, у Петсама ў 12 гадзін 40 мін. 9 красавіка 1940 года.

Упаўнаважаныя Чырвонай Арміі— СКВІРСКІ, ФЁДАРАЎ.
Упаўнаважаныя фінскай арміі— А. ПЕНАНЕН, ВАЛЬТЭР НОРДЗІН, КУУКАНЕН».

МІНСК У ПЕРШАМАЙСКІЯ ДНІ

Бюро Мінскага гарадскога камітэта КП(б)Б зацвердзіла план падрыхтоўкі і правядзення Міжнароднага пралетарскага свята—1 мая. Запярэджана 14 тэм для лекцый і гутарак: «Міжнароднае свята—1 мая», «Вялікая перамога ленінска-сталінскай міжнароднай палітыкі», «Чырвоная Армія — вызваліцельніца прыгнечаных народаў» і г. д. [illegible] дакладчыкаў.

З 15 красавіка ва ўсіх выбарчых участках будуць праводзіцца сустрэчы выбаршчыкаў з дэпутатамі Вярхоўных Саветаў СССР, БССР і мясцовых саветаў.

Велічным будзе святочнае ўпрыгожанне горада. Плошча Свабоды афармляецца на тэму: «СССР — самая дэмакратычная краіна ў свеце». [illegible] У аснову святочнага ўпрыгожання плошчы імя Леніна пакладзена тэма «Вялікі Сталін — прапар і арганізатар сацыялістычных перамог у СССР».

Дзень 1 мая працоўныя азнаменуюць дэманстрацыяй. [illegible]

Вечарам 1 і 2 мая на вуліцах і плошчах горада будуць праводзіцца масавыя гулянні, выступяць гурткі мастацкай самадзейнасці, будуць дэманстравацца новыя савецкія кінафільмы.

У дні свята адбудзецца агульнагарадскі вечар у цэнтральным парку імя Горкага. (БЕЛТА).

Новыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). На абласці ствараецца новыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці. [illegible] будаўніцтва [illegible]

ЮНЫ ТЭХНІК

БАБРУЙСК. (Ад спец. кар. «Звязды»). [illegible]

Піянеры Мільмар, Гарэлік, Пухамін і Эпштэйн будуюць электрычную мадэль [illegible]

Новая карціна мастака Манасзона

Беларускі савецкі мастак тав. Манасзон здаў музею Рэвалюцыі БССР вялікую карціну «Таварыш Калінін выступае на аб'яднаным пасяджэнні ЦВК Літвы і Беларусі ў Мінску 20 чэрвеня 1919 г.». Над гэтай карцінай мастак працаваў каля паўтара года. Яна адпраўлена ў Маскву для дэкаднай выстаўкі выяўленчага мастацтва БССР. Пасля гэтага карціна будзе выстаўлена ў музеі Рэвалюцыі, у аддзеле грамадзянскай вайны.

ПАВЕДАМЛЕННІ

⊙ 15 красавіка, у 7 гадзін вечара, у памяшканні [illegible] лекцыя на тэму: «Напалеон Банапарт і яго паход у Расію ў 1812 г.» [illegible]

⊙ 15 красавіка [illegible] лекторыя агульнараённага і настаўніцкага пераносіцца з 16 на 21 красавіка.

⊙ 17 красавіка ў памяшканні Дома тэхнікі ў 6 гадзін вечара адбудзецца інструкцыйная нарада агітатараў Кагановічскага раёна сумесна з дэпутатамі райсовета па выніках VI Сесіі Вярхоўнага Совета СССР.

Адказны рэдактар Т. С. ГАРБУНОЎ.

ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР МУЗЫКАЛЬНАЙ КАМЕДЫІ БССР (памяшк. Дзярж. яўрэйск. тэатра)
15 красавіка «ЯРМАРКА НЕВЕСТ»
Пачатак у 8 г. 30 м. веч. Каса адкрыта з 12—2 і з 4—8 г. 30 м. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка» 1. «МОИ УНИВЕРСИТЕТЫ» 2. ВЛАДЗІМІР МАЯКОЎСКІ
Кінотэатр «РОДИНА» КЕНДЛІЛЯР
Кінотэатр «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ» «СВЯТА СВЯТОГА ЮРГЕНА»
Кінотэатр «СПАРТАК» ПЕТЭР
Дзіцячы кінотэатр «МОИ УНИВЕРСИТЕТЫ»
Кінотэатр «НАВІНЫ ДНЯ» 1. Сям'я Заломавых (кінонарыс). 2. Любімыя героі (мультыпліканцыя). 3. Журналы Мінскай студыі кінохронікі №№ 18 і 19.

Беларускае бюро падарожжаў ВЦСПС
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ўсіх зацікаўленых арганізацый і асоб аб неабходнасці да 1 мая г. г. арганізацыям ЗАКЛЮЧЫЦЬ ДАГАВОРЫ на неабходную колькасць пуцёвак на экскурсіі і падарожжы па Савецкаму Саюзу, а пасобным грамадзянам ПАДАЦЬ ЗАЯВЫ. Адрас: вул. Урыцкага, 22. Тэл. 2-17-30.

НАРКАМАТУ МЯСНОЙ І МАЛОЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР
патрабуюцца:
ГАЛОЎНЫ БУХГАЛТАР для работы ў «Главсырпроме» (г. Баранавічы). Аплата па згодзе;
ГАЛОЎНЫЯ БУХГАЛТАРЫ для работы ў абласных трэстах і прадпрыемствах наркамата ў заходніх абласцях БССР.
Звяртацца: Дом урада, пакой № 466, да начальніка цэнтральнай бухгалтэрыі наркамата.

БЕЛАРУСКАЯ РЭСПУБЛІКАНСКАЯ КАНТОРА „ГЛАВКИНОПРОКАТ“ ВЫПУСКАЕ НА ЭКРАНЫ РЭСПУБЛІКІ ДАКУМЕНТАЛЬНЫ ФІЛЬМ „ВЛАДЗІМІР МАЯКОЎСКІ“
«Я Всю свою звонкую силу поэта тебе отдаю, атакующий класс». МАЯКОЎСКІ.
Аўтары сцэнарыя: О. Брык і Л. Эльберт. Рэжысёр С. Бубрык. Аператары: В. Салаўёў і С. Сямёнаў. Музафармленне А. Грак. Гукааператар Д. Аўсянікаў.
ВЫТВОРЧАСЦЬ ЦЭНТРАЛЬНАЙ СТУДЫІ КІНОХРОНІКІ.

НАРКАМАСВЕТЫ БССР аб'яўляе НАБОР на двухмесячныя педкурсы ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ СУРДОПЕДАГОГАЎ ДЛЯ РАБОТЫ Ў ШКОЛАХ ГЛУХАНЯМЫХ ДЗЯЦЕЙ.
На курсы прымаюцца асобы з сярэдняй асветай.
Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй у размеры 200 руб. у месяц і кватэрай.
Курсы будуць праводзіцца з 15 чэрвеня па 15 жніўня г. г. у Мінскай школе слыху і мовы.
Стаўкі зарплаты настаўнікаў-выхавацеляў школ глуханямых на 25 проц. вышэй ставак настаўнікаў НСШ і СШ, з нормай дзяцей у класе 12 чалавек на аднаго настаўніка.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 1 МАЯ г. г.
Да заявы неабходна прыкласці аўтабіяграфію і даведку аб асвеце.
Паступаючыя на курсы падвяргаюцца іспытам па рускай мове і палітграмаце.
На іспыты трэба з'яўляцца толькі па выкліку.
Заявы накіроўваць па адрасу: г. Мінск, Дом урада, Наркамасветы, пакой 559.

31 МАЯ 1940 г. АПОШНІ ТЭРМІН АТРЫМАННЯ з ашчадных кас АБЛІГАЦЫЙ ПАЗЫКІ ТРЭЦЯЙ ПЯЦІГОДКІ (выпуск першага года) неатрыманых падпісчыкамі ў 1939 годзе па месцу падпіскі.
ДЛЯ АТРЫМАННЯ АБЛІГАЦЫЙ РАБОЧЫЯ І СЛУЖАЧЫЯ павінны прад'явіць або пераслаць па поште ў ашчадную касу даведку бухгалтэрыі ПРАДПРЫЕМСТВА АБО ЎСТАНОВЫ АБ СУМЕ ЎПЛАЧАНЫХ УЗНОСАЎ ПА ПАДПІСЦЫ, а калгаснікі і сяляне-аднаасобнікі — РАЗЛІКОВУЮ КВІТАНЦЫЮ ПА ПАЗЫЦЫ.
Падпісчыкі, НЕ ВАСТРЭБАВАЎШЫЯ АБЛІГАЦЫЙ пазыкі трэцяй пяцігодкі (выпуск першага года) да 1 чэрвеня 1940 года, ГУБЛЯЮЦЬ ПАСЛЯ ГЭТАГА ТЭРМІНА ПРАВА НА АТРЫМАННЕ АБЛІГАЦЫЙ.
УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖАШЧАДКАС І ДЗЯРЖКРЭДЫТА БССР.

ВЫКАНКОМ МІНГОРСОВЕТА ПРАПАНУЕ УСІМ УСТАНОВАМ, ВЕДАМСТВАМ І АРГАНІЗАЦЫЯМ, якім адведзены ўчасткі зямлі пад будаўніцтва і дазволены надбудовы, ПРАДСТАВІЦЬ У АРХІТЭКТУРНА-ПЛАНІРОВАЧНАЕ ЎПРАЎЛЕННЕ МІНГОРСОВЕТА ДА 25/IV г. г. наступныя даныя (у пісьмовай форме):
1. Ці зацверджаны ліміты на будаўніцтва ў 1940 годзе.
2. Якой арганізацыі заказан праект і калі па дагавору будзе закончан.
3. Калі праект гатоў, то з кім заключан дагавор на правядзенне будаўнічых работ.
4. Якія работы вядуцца на будаўнічай пляцоўцы.
5. Прадставіць графік на правядзенне работ і снабжэнне матэрыяламі.
ВЫКАНКОМ МІНГОРСОВЕТА ПАПЯРЭДЖВАЕ, ШТО ПРЫ НЕПРАДСТАЎЛЕННІ ПАТРАБУЕМЫХ ДАНЫХ, усе дазволы на адвод участкаў і надбудовы пад будаўніцтва БУДУЦЬ АДМЕНЕНЫ І ПЕРАДАНЫ ДРУГІМ АРГАНІЗАЦЫЯМ І ПРЭТЭНЗІІ ПА ГЭТАМУ ПЫТАННЮ ПРЫМАЦЦА НЕ БУДУЦЬ.
ВЫКАНКОМ МІНГОРСОВЕТА.

АБ АРГАНІЗАЦЫІ ДЗЯРЖАЎНАГА СТРАХАВАННЯ У БАРАНАВІЦКАЙ, БЕЛАСТОЦКАЙ, БРЭСЦКАЙ, ВІЛЕЙСКАЙ І ПІНСКАЙ АБЛАСЦЯХ БССР
Советам Народных Камісараў Саюза ССР (пастанова ад 19 сакавіка 1940 г.) УСТАНОЎЛЕНА, ШТО НА ТЭРЫТОРЫІ БАРАНАВІЦКАЙ, БЕЛАСТОЦКАЙ, БРЭСЦКАЙ, ВІЛЕЙСКАЙ І ПІНСКАЙ АБЛАСЦЕЙ БССР
СТРАХАВАННЕ ВА ЎСІХ ЯГО ВІДАХ, згодна заканадаўству Саюза ССР, з'яўляецца манаполіяй Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.
Па былому абавязковаму страхаванню ЗНЯТЫ З УСІХ ГАСПАДАРАК НЯДОІМКІ СТРАХАВЫХ ПЛАЦЯЖОЎ ЗА МІНУЛЫ ЧАС. Спынена выплата страхавых сум па раней заключаных абавязковых і дабравольных страхаваннях.
УВЕДЗЕНА НА 1940 г. ДЗЯРЖАЎНАЕ АБАВЯЗКОВАЕ АКЛАДНОЕ СТРАХАВАННЕ:
У КАЛГАСАХ — будынкаў, інвентара, транспартных сродкаў, тавар-на-матэрыяльных каштоўнасцей, коней і буйнай рагатай жывёлы, свіней, авечак, коз. У калгаснікаў — будынкаў і буйнай рагатай жывёлы.
У ГАСПАДАРКАХ АДНААСОБНЫХ СЯЛЯН, У РАБОЧЫХ, СЛУЖАЧЫХ І ІНШЫХ ГРАМАДЗЯН — будынкаў, буйнай рагатай жывёлы і коней.
Распаўсюджана на памянёныя абласці АБАВЯЗКОВАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЛЫХ БУДЫНКАЎ, дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый і АБАВЯЗКОВАЕ СТРАХАВАННЕ ПАСАЖЫРАЎ чыгуначнага, воднага, аўтамабільнага і паветранага транспарта.
ДАЗВОЛЕНА ОРГАНАМ ДЗЯРЖАЎНАГА СТРАХАВАННЯ праводзіць дабравольныя страхаванні:
ДАБРАВОЛЬНАЕ КАЛЕКТЫЎНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЦЦЯ ПРАЦОЎНЫХ;
ДАБРАВОЛЬНАЕ ІНДЫВІДУАЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЦЦЯ;
ДАБРАВОЛЬНАЕ ЗВЫШАКЛАДНОЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫВЁЛЫ;
ДАБРАВОЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ ДАМАШНЯЙ МАЁМАСЦІ І СРОДКАЎ ТРАНСПАРТА;
ДАБРАВОЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ МАЁМАСЦІ ДЗЯРЖАЎНЫХ, КААПЕРАТЫЎНЫХ І ГРАМАДСКІХ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ, УСТАНОЎ І АРГАНІЗАЦЫЙ.
СТРАХАВАННЕ ПРАВОДЗІЦЦА РАЁННЫМІ І ГАРАДСКІМІ СТРАХАВЫМІ ІНСПЕКЦЫЯМІ пад кіраўніцтвам абласных упраўленняў дзяржаўнага страхавання.
УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖАЎНАГА СТРАХАВАННЯ БССР

Уп. Галоўлітбела № Р—1742. Мінск, друкарня «Звязды», Савецкая, 49. К., М., Ш.